

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 6.

Maribor, dne 17. januarja 1913.

Letnik V.

Kako se Schulverein vtiho- tapi s svojimi Judeževimi groši v slovensko šolstvo.

Kakor nikdar poprej so zlasti v zadnjem času začela vodstva Schulvereina in Südmarke pritiskati s svojim ponemčevalnim delom v obmejnih krajih na omahljivo ljudstvo. Skušnje dolgoletnega delovanja so jih naučile, da premaga celo dobro, zanesljivo narodno ljudstvo le — denar in denar. Zato so posebno v zadnjih letih bobnali po vseh nemških, tudi prusovskih krajih, kaka nevarnost preti nemštvu na jugu. Pod to pretvezo so tudi naberačili velikanske svote denarja, s katerim sedaj na nemoralni način kupujejo slovensko ozemlje in ponemčujejo slovenske šole v obmejnih krajih.

Privatno njihovo šolstvo ni doseglo zaželenega vspeha. Povsod se pač kaže, da so te privatne nemške šole precej nenevarne, da se s temi šolami ni germanizirala dotična okolica. Privatne šole nimajo v ljudstvu po vsej pravici toliko zaupanja; tudi polnijo te šole bolj otroci vedno se seljujočega, sem in tja potujočega ljudstva, ki zato ne more stalno podati kakemu kraju nemškega značaja. Vse te razloge so merodajni ponemčevalni krogi spoznali, zato so se vrgli na čisto drugo polje.

Z žalostjo moramo konstatirati, da so ravno v teh najslabših letinah, v teh denarnih krizah vedno bolj začeli pritiskati razni glavarji, šolski nadzorniki in šolski vodje na občine in krajne šolske svete glede stavb novih šolskih poslopij. Kmečke občine so že deloma zadolžene, imajo velike občinske doklade, zato so v trenutku, ko se jim nastavi nož, da bi morali staviti novo šolsko poslopje, v največji zadregi. To zadrego davkoplačevalcev izrablja Schulverein, ozir. njegovi udje, in ponujajo ljudstvu svojo pomoč, obljubujejo Judeževe groše in se celo vsiljujejo, da postavijo krajnemu šolskemu svetu šolo, seveda s pogoji, da postane šola docela nemška. Ali se bomo še čudili, da ljudstvo, ki ne ve nobenega izhoda iz plačil, postaja omahljivo in proda svoje otroke ponemčevalcem. Znan je slučaj, kjer silijo občino k stavbišču, ki bo stalo 46.000 K. Občina je revna, tako da je morala v zadnjem letu samo radi 1000 K novih izdatkov

zvišati doklade od 30% na 100%. Kako naj taka občina zbere od svojih davkoplačevalcev kar 46.000 kron, oziroma obresti in amortizacijo za tako svoto. Občani dobro poznajo svoj položaj in se skušajo otresti tega velikega bremena. Zato jim seveda nudi lepo priliko Schulverein s svojimi denarnimi sredstvi. Javna šola postane na ta način nemška. Občani se zavežejo, in slovenska občina dobi takoj značaj nemškutarske občine in slovenski živelj se tekom desetletja lahko popolnoma zgubi. Posledica javne nemške šole je vedno izguba slovenske občine.

Navedimo le slučaj Pobrež ali iz zadnjega časa občino Tezno, ki nam še bolj izpričuje našo trditev. V tej občini je bilo pri predzadnjem ljudskem štetju 3/4 slovenskega in samo 1/4 nemškomislečega prebivalstva. Ko se je katastralna občina preosnovala v samostojno občino, je bilo v prvi vrsti na dnevnem redu vprašanje šolske stavbe. Pri slovenskem društvu Ciril-Methodovem niso dobili Tezenčani pomoči. Njihovo zadrego je uporabil Schulverein in jim je postavil — seveda nemško šolo. V zahvalo za to velikodušnost so si sestavili pristni Slovenci docela nemški občinski zastop. Občina je torej prešla popolnoma v nemške roke, šola je nemška in v teku štirih let se je v narodnem oziru tako predrugačilo, da nam uradna statistika našteva dve tretjini nemškega in le eno tretjino slovenskega prebivalstva.

Schulverein skuša, kolikor nam je znano, povsod v takih slučajih poseči vmes. Za to opozarjamo merodajne kroge, zlasti pa naša obrambna društva, na veliko nevarnost, ki nam preti v tem oziru med Mariborom in Ptujem. Tu ne velja nobeden izgovor, da bi bil tak boj nemoralen za nas Slovence. Sveča dolžnost obrambnih društev je, da žrtvujejo kar je le mogoče, da oviramo ponemčevalno delo Schulvereina in ohranimo slovenskemu narodu slovenske šole in slovenske občine.

Za Odrin.

Vsa situacija na Balkanu / se sedaj suče okrog Odrina. Vprašanje albanskih meja, razmerje med Bolgarijo in Rumunijo, avstrijsko-srbski odnošaji, kolektivna nota in še razne druge zadeve so stopile v ozadje in vse je zainteresirano z odrinskim vprašan-

jem. Radi Odrina so se v prvi vrsti razbila mirovna pogajanja, in so balkanske države storile sklep, da smatrajo premirje za končano, če ne bo odgovor Turčije na noto velesil ugoden in zadovoljiv; radi Odrina se bo tedaj, če se bo, še nadaljevala krvava vojna. Odrin! Ali res zasluži to mesto, da odločuje sedaj o usodi stotisočev? Samo pogled na karto balkanskega polotoka nam to potrjuje. Ležeč ob trgovsko važnem stekališču več cest tvori nekak ključ na svetovni poti, ki pelje iz zahoda na vzhod, iz okcidenta v orient. Za Bolgarijo je posest Odrina nujno potrebna. Mesto leži skoro tik ob njeni meji in tvori nekako izhodno točko / v celo na novo podjarmljeno ozemlje. Če ostane Odrin v turških rokah, potem zgube za Bolgare vse na novo priborjene pokrajine v Traciji več kot polovico na vrednosti. Mir brez bolgarskega Odrina bi bil samo problematične veljave in bi prišlo v doglednem času do nove vojske. To uvidijo ne le balkanske države, temveč vse velesile, zato solidarno zahtevajo od Turčije, naj odstopi Odrin. Za Turke pa je posest Odrina tudi velike vrednosti. Že zgodovinski spomini, ki jih ima za vsakega muslimana, so neprecenljivi. Odrin je bil prvo glavno mesto osmanske države v Evropi. Od tu je petero najslovitejših turških sultanov tri četrt stoletja brez presledka napadalo in konečno zavzelo ponosni Bican, od tu so bili podjarmljeni Grki, Bolgari in Srbi. Tukaj ležijo trofeje prvih turških zmag v najstarejših mošejah v Evropi, tukaj počivajo zemeljski ostanki prvega osmanskega kalifa, sultana Selima, zavojevalca Egipta, ki je iztrgal Abassidom kalifat, tukaj počivajo ostanki vseh članov osmanske družine, ki so pred osvojitvijo Carigrada stopili na evropska tla. Samo sultan Murad počiva na Kosovem, kjer je zmagal Srbe, a je tudi padel. Razun vseh teh dragocenih spominov, ki vežejo dušo vsakega pravega Turka na Odrin, je posest Odrina za Turčijo neprimerno velike politične vrednosti. Odrin je ključ do Carigrada. Z Odrinom ostane Turčija še evropska država, z njegovo izgubo je prenehala biti za vedno evropska oblast. Ohranitev Carigrada ni potem več posledica turške moči, temveč samo iz zavisti med evropskimi državami izvirajoče žalostno stanje. Odpor Turčije je torej umeven. Če ji bo kaj pomagal, je drugo vprašanje. Na strani Bolgarije stoje vse evropske države in če prav ne mislijo podpreti svoje zahteve z oboroženo silo, pa

PODLISTEK.

Konec Jernačeve skrbi.

A. Kr. Šerceljnov.

I.

Vse na svetu mirno spava,

Vse na svetu zdaj molči.

Ferdo Rusau.

Krasni so bili dnevi jesenskega časa. Solnce je pozdravljalo vsak večer s svojimi zlatimi žarki gorske velikane. Ognjeno rumenilo oblivalo je večerno nebo. Zareče boje so se menjavale na zapadu in nebeški svod se je prelival v temnejše in čarobnejše modrilo. Somrak je legal po dolinah in planinah in mir se je spustil na živo in mrtvo prirodo. Vse je mirno spavalo / in počivalo neke noči / pozno v jeseni, v času našega dogodka.

V Prapročah, v mali vasi na Dolenjskem, katera leži ob beli cesti pri Žužembregu nad šumečo Krko, bdel je še stari Jernač. Kramljal je počasi po izbi, kakor je običeval. Premetaval je obrabljene cunje, zdaj zopet pogledoval za zrcalo, koder je vtikal glavnik s petimi zobmi in razne pisarije. Toda radi slabega vida ni mogel dobro videti za majhen okvir, zato je segel po lojevki, ki je sanjarsko brlela na štirivoglavi javorjevi mizi in si ž njo posvetil. Komaj pa se je dotaknil s svojo debelo, koščeno roko / zaprašene papirja, zdrčalo je zrcalo z vso vsebino na kamenita tla in se zdrobilo na sto koščkov.

„Tristo medvedov“, zarohnel je Jernač skozi zobe tako glasno, da se je čulo k sosedovim.

Poskušal je sestaviti razdrobljeno zrcalo, a zaman je bil njegov trud. Nevoljen je pograbil nekaj črepij v pest in jih vrgel skozi okno na cesto, da je njih žvenk odmeval od bližnjih sosedov.

„Ne vem, kaj bo še? Vse gre že h koncu“, mrmral je dalje Jernač in se kmalu pomiril.

Nataknil si je velike naočnike na nos, ki jih je

podedoval še od svoje matere. Nato je sedel na stol za mizo, potegnil brlečo lojevko bližje k sebi, razgrnil pisarije po mizi in jih pazljivo pregledoval. Prebiral je sem in tja, a našel ni, česar je iskal.

„Pa ne, da sem ga zgubil? V nedeljo po nauku sem ga še le dobil. Dobro vem, da sem ga vtaknil za to prešmentano zrcalo“, govoril je skoro nerazumljivo sam s seboj. „Preklicana babura, ta Korenova Mica. Kaj pa, če ga je ona zmaknila, ko je bilo tako lepo pisanje o Matevžu in njeni Marjani.“

Zamišljen je vstal iz mize in je parkrat urno pospešil korake po izbi gori in doli, nato pa zopet obstal. Slednjič je šel v drugi konec hiše v staro škrinjo, v kateri je imel shranjene skrivnosti in druge važne reči. Hitro je odprl škrinjo in vrhu kožuha je našel pismo, ki mu je prej toli belilo glavo in ga pripraviilo tudi ob nekaj beličev. Nrnil se je in sedel s pismom zopet za mizo in se pripravil, da isto prečita. Naočnike je nasadil bolje na nos in namršivši čelo je odmaknil pismo dalje od sebe, ter jel čitati črko za črko — zlog za zlogom.

Vse je bilo tiho v sobi, samo nihanje stare ure na zidu blizu peči se je vjemalo nekako redno z njegovim čitanjem. Še ganil se ni, tako mirno je čital pismo, katero mu je v nedeljo prinesel iz pošte sosed, star njegov znanec. Prečital mu ga je že on, seveda nekaj hitreje, kakor zna Jernač. Vendar je bil potolažen bolj, ko je sam natančneje proučil mnenje Matevzevo. Bil je zadovoljen.

„Poglejte no, fanta, saj ima vendar še nekaj srca. Če tudi je že toliko let med nevernimi Amerikanci, priporoča se le še v molitev“, majal je z glavo in pomišljal z dolgimi in gostimi, črnkastimi trepalnicami. Naočniki so mu pri tem zlezli na konec nosa. Cukal je z ramama, zdaj z jedno, zdaj z drugo, trdeč:

„Nekaj bo le boljši, kot je bil svoje čase.“

„Da bi le kaj grošev domov prinesel“, besedoval je po malem Jernač in zložil slabo pisavo.

Prečitavši pismo, pogledal je preko naočnikov na uro ter videl, da gre že na jutro.

„Hm“, se začudi Jernač, „kaj se je noč že čez polnoč prevalila? Ni mogoče“, godrnal je dalje in vtikal pismo v žep pod telovnik.

„Jutri grem h Korčnovi Mici, da bom videl, kaj poreče. Povedal ji bodem, da hoče Matevž njeno Marjanco in nobene druge. Tudi o dolarjih ji bodem omenil, da jo želja prime in veselje po Matevžu“, govoril je Jernač sam s seboj in se je pripravljaj v postelj.

Komaj je dobro zravnal utrujene ude od težkega dela, je že zaspal. Jel je sanjati o tem, kar je poprej govoril in delal. Včasih je obrnil lice rahlo tudi na smeh. Kaj je sanjal, povedal ni nikdar Marjani, boječ se, da ji ne bi bilo preveč — skrbeti tudi za njega.

Komaj je spal dobre tri ure, že ga je petelin klical na delo.

Zlato solnce na obzorju razlivalo je svoje žarke po divni prirodi. Nežne cvetke vzdigale so bujne čašice kvišku, kakor bi se hotele Bogu zahvaliti za obstanek. Mnogobrojne kapljice po cvetlicah in travi so se lesketale vsestrano, kakor bi božja roka posula čez noč milijone dragocenih kristalov. Vse se je zbudilo in bilo živahno v dolu in logu. Le Jernač se je še ravnal po postelji. A ni mu zamerilo, ker je kasno v noč legel.

„Danes sem jo pa potegnil“, misli si je Jernač in naglo vstal.

Prekrižal se je in pogledal skozi okno na jutranjo vigrad, kjer so se rosne kapljice spreminjale v tisoč in tisoč raznih barvah in kjer so se že tudi otroci igrali in uganjali svoje šale.

Pogledal je na uro in videl, da gre že na šesto. Naglo se je opravljal in bil kmalu gotov s lilačami, telovnikom in klobukom. Vse drugo je bilo našemu Jernaču odveč.

imajo vendar na razpolago še mnogo drugih / sredstev, s katerimi tudi lahko uklonijo trdovratnega Turka. Že prihaja vest, da Turčija radi pomanjkanja denarnih sredstev ne more plačati svojih uradnikov, a da evropski kapitalisti ne posodijo Turčiji nikakega denarja več, najmanj pa še v svrhu nadaljevanja vojske. Zato zatrjujejo najnovejša poročila, da se bo Turčija udala. Z vso gotovostjo vedo povedati razni svetovni listi, da je odporna moč Turčije zlomljena, da bo v zadnjem hipu rekla k vsem / zahtevam Balkanske zveze: da. Kot dokaz za to trditev se navaja dejstvo, da je začela turška vlada / napram elementom, ki hujskajo na vojsko, nastopati z vso odločnostjo in je dala pozapreti več mladoturkov, ki v nasprotju z velikim vezirjem Kiamil pašo o kaki predaji Odrina nočejo nič slišati. Najhitreje in najlažje bi se rešilo odrinsko vprašanje, če bi Odrin padel. Tozadevna prerokovanja se pa dozda še niso uresničila. Veselo bržčas ravno ne bo v mestu, toda drži se še vedno in iz krogov Balkanske zveze se že poroča, da se bodo Bolgari in Srbi v slučaju, če zopet pride do vojske, vrgli z vso silo na Odrin. Z zavzetjem tega mesta hočejo napraviti fait accompli. Bržčas je to tudi skrivna želja marsikaterega Turka in zdi se, kakor da je hrabrost odrinskih braniteljev za Turke nekaj zelo neprijetnega. Da bo Odrin v bodoče bolgarski, to je gotovo. Zgodí se samo še lahko, da bo stal grozno krvi.

Pogajanja razbita? — Vojska se nadaljuje?

Z ozirom na znano Reuterjevo vest o koncu mirovnih pogajanj prinaša „Slovenec“ sledečo poročilo iz Londona:

Načelniki balkanskih delegacij so se dne 14. t. m. dopoldne zbrali in pretresali razne eventualnosti, ki bi mogle spričo sedanjega položaja nastati ter so se bavili s tem, kakšno stališče naj zavzamejo, ako bi Turčija na noto velesil nepovoljno odgovorila.

Vest Reuterja, da so sklenili s posebno noto mirovna pogajanja sploh definitivno prekiniti, se od poučene strani označuje kot neistinita. Bavili so se pa z eventualnostjo takega koraka. Ne angleška vlada, ne druge velesile niso dozda obveščene o kakem sklepu in se zagotavlja, da je takega koraka balkanskih delegatov pričakovati le, ko Turčija na noto velesil negativno odgovori.

Turški delegati dozda še niso dobili naloga, da London zapuste.

Res je pa, da od Turčije ni pričakovati povoljnega odgovora glede Odrina. Dozda pa balkanski delegati še niso dobili obvestila, kaj je turška vlada sklenila. Turški delegati se ne udeležujejo več nobenih družabnih prireditvev.

Negotovost povečuje dejstvo, da o noti velesil še ni nič definitivno sklenjenega.

Od avtoritativne strani izvemo, da angleška vlada ni dobila od balkanskih delegatov še nikakega obvestila, da bi bili sklenili, da pogajanja definitivno prekinejo. Tudi ostale velevalsti o tem niso obveščene. Najbrže se ne bo storil noben nepreklicljiv korak, preden ne bo turška vlada dobila note velesil in ne bo nanjo odgovorila. Kar se tiče zakasnitve note velesil, se more na podlagi informacij od najbolj kompetentne strani zagotoviti, da se, naj se je glede primeroma nevažnih detailov zgodilo karkoli, glede aranzmaja pri izročitvi note pri porti niso pojavile nobene težave.

Ko je bil gotov, pokleknil je pred razpelo, katero je imel v kotu. Goreče je molil in prosil Boga vsakdanjih potreb in se ihte pripočeal, da bi bil srečen njegov ljubljene in on. Po molitvi se je takoj odločil, da gre h Krenovim in tam pove, kar mu je na srečo.

„Težko jo bode izplaziti“, govoril je in si basal pipo rujavega bosanca. „Naj bo, kar hoče. Povedal jim bom“, dejal je Jernač. „Saj praznih rok tudi ne bo prišel.“

Nekaj je utihnil in zopet pričel besedičiti. „Da, pa takšen tudi ni, kakršnega je Strekalova Mica opisala“, hudoval se je in še vedno dajil tobak precej na debelo v belo ilovko. Prasnil je ob irhovo in prižgal si je pipico in jel tako vleči, da ga je mimogrede Strekalova čula.

„Dobro jutro, Miha. Danes si pa zgoden“, ga je smeje s tankim glasom pozdravila Mica.

„Bog daj danes boljšega“, odrezal se je Jernač precej na debelo.

„Kam pa greš, Miha, danes na delo?“

„Mica, da veš, jaz bom povsilmal le bolj počival, če Bog da srečo“, odgovoril ji je prav moško Jernač.

„Kako to? Mar boš gosposko suknjo oblekel?“

„E — vse je še lahko. No, pa gospod ne mislim biti.“

„Kaj se misliš z grajsko poročiti?“

„Glej no, firbca babjega, bi že zopet rada poizvedela, da bi imela kaj klobasati po vasi“, zabrbral je hitro zadnje besede Jernač in ostro zmeril z očesoma Mico od nog do glave.

„Kedaj sem pa še? Mi imaš morebiti kaj za očitati?“

„Le molči, da se v jezik ne ugrizneš, preklicana frtavka. Kdo je n'gavi Franci pravil o Matevžu, da se je že vseh fužnaric naveličal“, povzdignil je

Dnevno povelje kralja Karola rumunskega armadi.

Bukarešt, dne 15. januarja: Ob priliki pravoslavne novega leta je kralj Karol objavil sledečo dnevno povelje armadi:

„V tem resnem trenutku vsa dežela z ljubeznijo in zaupanjem obrača svoje oči na armado, ker ve, da bo ta vedno branila njene interese s tistim heroizmom in požrtvovalnostjo, ki garantira uspeh. Prepričan sem, da se boste pokazali vredne sinove in potomce junakov, ki so pri Plevni in Rahovi s svojo krvjo poživili slavo Rumunije. Spominjajoč se tistih nepozabnih in slavnih bitk, mi je ruski car dal po velikem knezu Nikolaju Mihajloviču izročiti maršalsko palico ruske armade, čast, ki se je izkazala heroizmu in vojaškim krepostim, katere so navdajale in pa navdajajo tudi danes rumunsko armado.“

Naposled izreka kralj željo, da bi armada tudi zanaprej ostala vredna velikih žrtev, ki jih doprinaša zanjo dežela.

Ruska vlada veruje v mir.

Dunajska „Pol. Korr.“ ima od ruske strani iz Petrograda vest, da merodajni krogi smatrajo vkljub dosedanjemu ravnanju Turčije nadaljevanje vojne za neverjetno. Nadalje poroča korespondenca o ruskem dvomu, da bi rumunsko-bolgarsko vprašanje moglo začeti tvoriti novo stran balkanske krize. Velesile delajo tako odkrito in odločno za mir, da si smemo obetati, da bo moči premagati še te poslednje ovire. Ko tako upa na ugoden razvoj splošnega položaja v vsakem oziru, nima ruska vlada vzroka za nadaljnje vojaške ukrepe. O odlokih vlade, ki bi šli čez okvir sedanjega stanja, se ni niti ukrepalo, niti mislilo še na to.

Združena Srbija-Črnagora?

Neka dunajska korespondenca priobčuje važno belgrajsko poročilo, ki se pa še ne da presoditi, v koliko je točno in resnično. Glasom te vesti se baje dogovarjajo v Londonu srbski in črnogorski delegati o zvezi med Črnogoro in Srbijo, oziroma, stopiti v eno samo državo. Ta zveza bi bila taka, da bi bile pravice obeh dinastij enake in nedotakljive, a pri tem bi pa imela Srbija-Črnagora skupno armado, skupno mornarstvo za zunanje zadeve, skupne gospodarske interese itd.

Razmere v Turčiji.

Berolinskemu „Tagblattu“ poročajo iz Carigrada preko Konstance:

Del turške armade, ki je zavzeta za nadaljevanje vojske, so odposlali v Dardanele, v kataldške utrdbе so odposlali zopet nove vojake, v Carigrad so pa iz kataldških utrdb odposlali vojake, na katere se turška vlada popolnoma zanaša. V pondeljek so se pripeljali v treh vlakih iz Kataldže v Carigrad vojak, ki so imeli tudi šest topov in več strojnih pušk. Ko so korakali skozi Carigrad v Taksimsko vojašnico, je zelo snežilo.

Mladoturki so zadnje čase po dvakrat na teden v palači princa Sajd Halim paše ob Bosporu zborovali. Zadnjega zborovanja minulo soboto se je udeležil tudi bivši veliki vezir Haki paša.

Turška cenzura potlači vsa poročila o operacijah turškega vojnega brodovja, a poročevalec more le po brezličnih brzojavnih poročilih rumunskega poštnega parnika poročati to-le:

V soboto zjutraj sta odjadrali dve turški križarici s torpedovkami iz Dardanel. Ko so Grki turške vojne ladije zapazili, so jim takoj nasproti jadrili. A

vedno glasneje zadnje besede in nekam ježno zaklepal hišne duri.

„Jezik naj mu odpade“, izgovarjala se je Mica in si križala roke.

„Sva že opravila za sedaj. Drugič pa z Matevžem kaj več“, ježil se je Jernač in krenil po poti tja proti Korenovim.

„To so vražji ljudje v naši vasi“, mrmrala je Mica po odhodu Jernačevem in šla po svojem lastnem opravku.

II.

Rožmarin ima svoj duh,

Naj bo zelen, al' pa suh.

(Narodna.)

Zamišljen korakal je Jernač po stezi za vrtom. Krenil je h Korenovi hiši, katera stoji nekaj korakov oddaljena od Jernačevega posestva. Poslopje Korenovo je tik ceste. Nekdaj je bila sloveča gostilna pri Korenovih. Bila je vedno polna trgovcev in voznikov, ker ranjki Koren je dobro umel postreči popotnikom. Vrtu tega je cesta bila okrajna in nova v Krški dolini. Zdaj pa, ko drdr hlaopon po Temenici, zamrla je kupčija in trženje pri Korenovih. Bilo bi še mrtveje, da ni Korenovka vzgojila tri lepe in brhke hčerke. Najstarejša, Marjana po imenu, bila je po lepoti in pridnosti najbolj čislana. Daleč okoli po župniji je slovela ona vsled svojih lepih kreposti, zato je imela tudi mnogo snubačev. Poleg tega je zapustila njej pokojna teta nekaj grošev za ženitovanje. Sploh so vsi otroci Korenovi, katerih je bilo troje, imeli dosti dote in sleherni njih še nekaj pedi plodne zemlje. To se lahko prepričamo iz posestnih knjig domače občine.

Premoženje Marjanino dopadlo se je Jernačevemu Matevžu že izza mladosti. Zato hiti danes njegov oče k materi Korenovi, da bi ženil sina.

Leseni plot pri vrtu prestopil je Jernač tako na lahko, kakor taktat, ko je bil še fant doma. Bil je na vrtu in počasi korakal k hiši. Pri tem pa ni opazil

Turki so hitro bežali nazaj v Dardanele. Grške ladije so nato obstreljevale zunanje dardanelske utrdbе. Zadelo je več grških granat in kapitan nekega avstrijskega parnika poroča, da se sledi grškega obstreljevanja daleč poznajo. Ni znano, če so imeli Turki izgube.

V soboto popoldne so se grške ladije umaknile, nakar so turške ladije zopet iz Dardanel odjadrale. Grki polagajo pri Tenedosu mine, da preprečijo turškemu brodovju izpad iz Dardanel.

Avstrija in Srbija.

„Narodny Listi“ poročajo:

Srbski poslanik na Dunaju, Jovanovič, odpotuje v Belgrad, da poroča svoji vladi o svojih pogajanjih z grofom Berchtoldom. Njegov referat bo baje ugoden, ker sta se Avstrija in Srbija v glavnem spoznameli. Avstrija prizna baje Srbiji Prizren, Djakovo in Debar, difference obstojajo le še glede Peči in Skadra.

Konec afere Prochaska.

Oficijelno se poroča iz Belgrada:

Dne 15. t. m. pred 10. uro dopoldne je bil pred avstro-ogrskim konzulatom v Prizrenu postavljen oddelek srbskih čet pod poveljstvom častnika. Nato se je pripeljal konzul Prochaska v gala-uniformi, obdan od svojega osebja. Konzul je dal kavasu znamenje, da se zastava izobesi. Točno ob 10. uri je avstro-ogrška zastava zavihrala v zraku. Tedaj je srbski častnik komandiral med sviranjem godbe običajne vojaške časti zastavi in konzulu. Nato se je konzul Prochaska odpeljal na obisk k srbskemu vojaškemu poveljniku.

Proti dualističnemu nestvoru.

Dualizem je največja nesreča za našo državo, o tem so edini vsi, ki opazujejo našo politiko brez predsodkov in brez strupenega sovraštva. Kdor pobija dualizem, vrši eno najbolj patrijotičnih del, kajti dualizem mora končno dovesti državo do razpada. Naši poslanci radi tega ne odnehajo dvigati svojega svarilnega glasu. Zlasti dr. Susteršič je že nešteto krat opozarjal merodajne kroge na nevarnost, ki preti od dualizma. Pred kratkim je zopet enkrat govoril v Ljubljani — govor smo deloma priobčili — in ostro bičal dualizem. Vsled tega ga je neki dunajski židovski list z vso podlostjo šmoka skušal naslikati kot — protiaustrijskega, nepatriotnega, veleizdajalca. V dokaz, kako je tako ravnanje nelojalno, priobčujemo v naslednjem po nemški „Pijevi korespondenci“ članek, ki ostro obračuna z dualističnim nestvorom. Dotični članek izjava: O češko-nemški spravi se že več let stalno glasi, da se pravna pogajanja „nadaljujejo“, istotako se vedno zatrjuje in glasi, da se „nadaljujejo“ pogajanja med Poljaki in Rusini.

V tem vedno se ponavljajočem „se nadaljujejo“ je na drastičen način izrečeno, da so naši vodilni državni činitelji zgubili popolnoma glave, je dokazano, da je cela naša državna konstrukcija neizvršena, da je nepopolna. Poslopje, ki ni zgrajeno po enotnem načrtu, ampak sestojata le iz samih „nadaljevanj“, je slabo zgrajeno, je stavbinsko pokvarjeno za vse večne čase. Če se ozremo na pričetek naše državne ustave, ali bolje rečeno, če premostimo ustavne pričetke obeh naših tako nearhitektonično spojenih državnih skupin, če brez presodka razmotrivamo razvoj

Marjane, ki je stala pred svinjakom s škafo in roki. Ona, opazivši ga, je stopila naglo v podlupo in grabila listje, da bi nastlala živini.

Jernač je šel dalje mimo nje in stopil v vežo. Obtrkaval si je čevlje in precej močno parkrat zakaljal, da bi ga kdo preje čul.

„Kaj pokašljuješ, Miha? Pa ne, da bi se te že lotila jetika?“ oglasila se je res Korenovka izpred ognjišča, kjer je z burkljami dregala v peč, kakor stir, ki sršene draži v duplu.

„Glej jo no. Kaj pa že rogoviliš po ognjišču? Saj še ni deseta odbila.“

„Danes moram biti nekaj prej gotova z južinjno, ker imamo kosce na travniku.“

„Kaaj? Pa ne, da ti je zadnji naliv kaj zmočil?“

„Vse je izpralo. Zgornji jarek (pri Kajžarjevi rebri je popolnoma zasut. Moramo ga na novo izkopati.“

„No, zdaj je pa že treba, seči zopet malo v bisago.“

„Ah, Bog se nas usmili in sv. Jošt. Letos je sila nesreč.“

„Kaj hočemo. — dandanes je vse brezverno. In zato nas Bog tako tepe.“

„Eh, hudo je, hudo zdaj na svetu.“

„Inu, Mica, tebi še ni bilo nobene sile na tem svetu in ti ne bo.“

„Vsak ve za se.“

Jernač je na te besede molčal, ali kmalu je pa vprašal:

„Kje so dekljči, ali ni nobene doma?“

Na te besede je sedel na panj poleg ognjišča, na katerem je včasih Korenovka kako poleno razklala.

„Marjana je nesla prešičem. Katerca je šla k Mrakovim po pehare, ker bomo jutri pekle. Urška je pa pri koseih.“

(Dalje prih.)

naše države od leta 1867 sem, moramo priti do prepricanja, da so bili zgraditelji naše države pravcati „fušerji“, bodisi vsled svoje zanikarnosti, ali vsled nezmožnosti, ali namenoma. Vedno večje je število onih, ki smatrajo, da je „nadaljevanje“ tega dualističnega nestvora postalo nemogoče in mu pripisujejo nesrečni centrifugalni razvoj naše monarhije. Na tem dejstvu ne more nič spremeniti budalost sterilnih nemško-freizinovskih doktrinarjev in zvitost mažarskih samopašnih politikov, ki upajo dobiti v obnovitvi zveze nemškega freizina z Mažari zaščito pred „jugoslovansko nevarnostjo.“ Iz strogo narodnega stališča bi bil skupen nastop Nemcev, Mažarov in Latincev v monarhiji kot nekaj protiutež zoper „slovanski blok“ razumljiv; bilo bi to mogoče sredstvo, da se spravi monarhija zopet v ravnotežje. Toda bilo bi že skrajno preziranje vseh nujnih naukov zgodovine, če bi se hotelo tak skupen nastop porabiti kot sredstvo v svrhu ojačenja dualizma. To je bilo ravno najslabše, da so sklenili Beust-Deakovo pogodbo v nadi, da bodo na ta način stalno izročili Cislajtanijo nemškemu liberalizmu, Translajtanijo pa mažarstvu. Zado stovalo je 40 let in vsa ta politika egoistične zaslepljenosti in historične nezvestobe je doživela grozen fiasko. S silo in naporom se še drži na Ogrskem mažarsko despotstvo; toda sredstva, ki se jih v to vporablja, so taka, da se na nenadomestljiv način zapravlja inponderabilije države. Večina nemažarskih, poprej vzorno udanih narodov, se državi vedno bolj odtuja, in če se bo po tej poti dalje hodilo, mora priti prejkoslej do eksplozije, ki bo vse raznesla. V Cislajtaniji je pa bil nagodbeni račun prekrižan že takrat, ko je bil poklican Taaffe, da bi kaznoval Nemce za njihovo nespametno stališče v bosanskem vprašanju. Ko so potem padli osovraženi privilegiji liberalizma in je naskočila demokracija vsled razširjene volilne pravice eno liberalno trdnjavo za drugo, potem se je popolnoma porušila vsa Beustova lažstavlja. Temeljne misli dualizma, njegov pravi politični namen, je vsled dosežanega razvoja izginil in sedaj bi radi nekateri nepristopni doktrinarji, ki ne morejo na nič pozabiti, in se tudi ne puste poučiti, da bi zopet poživili zastarele, brezpredmetne temeljne misli, ki so postale obsoletne in nevzdržljive. Slične budalosti zgodovina ne pozna. Najpoprej mora izginiti to vse ovirajoče „nadaljevanje“, ki ovira vsako pametno preosnovo v notranjosti in ubija vsako državni čut pri vseh narodih ojačujočo zunanjo politiko. Dualizem mora izginiti, meje lajše morajo izginiti, in sistem treh, ali pravzaprav štirih (iz obeh delegacij sta že nastala dva parlamenta) parlamentov pod tremi vladami mora izginiti. Kako naj se za božjo voljo na drug način zgradi most od Nemcev do Mažarov in Rumunov, če ječi dva in pol milijona Nemcev in tri milijone Rumunov pod knuto ogrskega mažarstva.

Dosedaj je izvrševal dualizem le v notranji državi svoj razjedajoč vpliv. Po aneksiji Bosne se je pa polastil monarhije in jo je spravil ob ugled. On ji veže roke. Mi se moramo smatrati za saturirane, ker bi nam prinesel vsak prirastek smrtno zadrego, kot pomenja za nas veliko zadrego Bosna in Hercegovina, ker zabranjuje dualizem vsako pametno in ustavno priklonjenje k naši monarhiji. Zares skrajni čas bi že bil, dati slovo dualizmu. To danejsko darilo mažarske državne umetnosti mora izginiti, če se hoče, da pride naša država do novega reda. Le tedaj in samo tedaj se zamore govoriti o kaki velikopotezni narodni politiki. Ali se bomo vendar enkrat odločili do tega velikega koraka? Ali pa hočemo vstrajati pri starih monotonih in neplodnih „nadaljevanjih“, kar bi ne pomenilo nič drugega, kakor proslulo „životarjenje.“

Politični pregled.

Državni zbor.

Včeraj, dne 16. t. m., je imel finančni odsek dopoldne in popoldne svojo prvo sejo v novem letu. — Ena formalna debata je sledila drugi in do kakega zaključka sploh ni prišlo, ker je bilo vedno dosti novih diferenčnih točk. Delovne stranke se bavijo z načrtom, kako bi se vršila debata glede vseh davčnih predlog kar ob enem. Temu se upira opozicija. Govorilo je več poslancev, med drugimi tudi dalmatinski liberallec dr. Ivčević, ki je izrekel opombo, da stranka, katero zastopa dr. Šusteršič, ne pripada k večinskim strankam. Če se je povabilo dr. Šusteršiča in se hoče to utemeljiti s tem, da se ni hotelo Jugoslovanov izključiti od raznih važnih posvetovanj, mora dr. Ivčević na to odgovoriti, da bi morala vlada povabiti tudi „klub Dalmatincev.“ [Dr. Šusteršič mu je odgovoril, da mu lahko dokaže, da se je pri teh posvetovanjih šlo le za neobvezne pogovore. Prihodnja seja finančnega odseka je danes.

V socijalno-političnem odseku se je razpravljalo zakon o begu delavstva iz dežele v mesta. Do kakšnega pozitivnega sklepa ni prišlo. Odsek danes zopet zboruje.

Vodopravni odsek ima danes prvo sejo. Dunajski poslanec Friedmann bo stavil predlog, da se tudi sprejme gradba kanala med Donavo in Odro v vodnocestno novelo. Odsekove seje bodo preložene na poznejši čas.

Tirolski deželni zbor.

Tirolski deželni zbor bo sklican najbrže dne 6. februarja. Že v prihodnjih dneh se prično pogajanja med načelniki strank.

Čuvaj.

„Zeit“ poroča baje iz posebnega vira, da je dobil ogrski ministrski predsednik Lukacs od cesarja naročilo, uvesti na Hrvaškem normalne razmere. — Čuvaj prvemu pozivu, da naj demisionira, ni sledil, poziv se je zato ponovil. Njegov namestnik Unkelhauer je uvedel nov režim, pod katerim so persekucije časopisja ustavljene. Med Hrvati in vlado ne vladajo take razmere, da bi bilo ustavno življenje nemogoče. Ogrska vlada je pripravljena popustiti glede železničarske pragmatike in dati koncesije glede krajevnih imen. Obljubljaja dalekosežne investicije za promet, ki dosega morda 50.000.000 K.

V kratkem se imenuje novi ban, ki bo takoj odredil nove volitve v sabor. Za bana pridejo v poštev poleg Rakoczyja grof Pejačević, grof Kulmer in minister Josipovich. Vesti iz Budimpešte pravijo, da Lukacsevo stališče ni ugodno, zato se bo rešitev zadeve bržčas nekoliko zavlekla.

Avstrija in Italija.

Vodja nacionalnih liberalcev v Nemčiji, poslanec Bassermann, je v Lübu-u v nekem svojem govoru dejal, da je Nemčija izgubila vodilno vlogo, ki jo je imela za časa Bismarcka, in je postala zgolj „asistentka“ Avstrije. Bolgarski bajoneti so podrl status quo. Po vojski bo nastal nov problem, albanski. Ta Albanija je jabolko razdora med Avstrijo in Italijo. Zato mora tudi Nemčija biti pripravljena. Vlada bo predložila parlamentu nove vojaške predloge. Parlament jih bo votiral, zahteval pa bo tudi spremembe v diplomaciji.

Nemško-češki spori.

Eksekutivni odbor češke radikalne stranke je sklenil lani odpoklicati svoje zastopnike iz pravne komisije. Zdi se, da bi sedaj češki radikali ne imeli ničesar proti zopetnemu vstopu, zahtevajo pa pojasnil, ali bi ne bilo mogoče sprejeti v prvo etapo pravnega elaborata tudi volilno reformo. Če se to zgodi, bo eksekutivni odbor češke radikalne stranke preciziral svoje stališče napram nadaljevanju pravnih pogajanj.

Dobernig in Italijani.

Poslanec Dobernig priobčuje v „Oesterreichische Volkszeitung“ pod naslovom „Adriatisches“ članek, s katerim krvavoresno poziva Italijane h pame-ti in da bi „se priklonili Nemcem.“ Dobernig opira svoj članek na dejstvo, da so pred nekim dnevi prišli voditelji dalmatinskih Italijanov na Dunaj, da se pritožijo radi zanemarjanja in zapostavljanja italijanskega jezika v deželi, kjer „je nekoč cvetela italijanska vlada. Danes pa je seveda beseda o italijanski vladi le pravljica o minolih dneh.“

Dobernig spominja, da je že pogosto pridigoval o potrebi, da bi se Italijani priklonili Nemcem, ali Italijani nimajo smisla za to. To bode škodilo Italijanom, kajti vsa evolucija naroda v Trstu, Istri in na Goriškem se vrši le na italijanske stroške.

Trezne resnice ti ljudje ne prenesejo. Domišljija o njihovi navidezni moči jim ne da, da bi spoznali, kako so ogroženi. Manjka jim poznavanja dogodkov v državi, kateri so nevhvaležni za to, kar jim daja. In niti svojih lastnih mestnih zadev ne znajo urejati, kakor sedaj dokazujejo slučaj v Pulju in po drugod.

Pri tem pa Slovani vedno napredujejo, da, celo v Trstu samem. Leta 1900 je bilo po ljudskem štetju v Trstu nad 77% Italijanov in nad 16% Slovencev, po izkazu štetja leta 1910 pa je bilo Italijanov samo še 63%, Slovencev pa že 30%. Nemško-romanski blok, ki bi ga morali ob Adriji praktično vdejsviti, bi se gotovo obnesel, in bi takim razmeram odpomogel. Tako bi proti 430.000 Slovencev in Hrvatov na Goriškem, v Trstu in v Istri stalo 390.000 Italijanov in Nemcev in ti bi se z vspehom protivili slovanskim nakanam.

Če pa se Italijani ne bodo ozirali na nauke svoje dalmatinske zgodovine, se bodo pa čez tri ali štiri desetletja prebudili kot manjšina, otok, ki ga izpodjeda jugoslovansko morje, morje, ki bode zaprlo Italijanom pot na obrežju v Italijo. Tistokrat pa lahko iščejo Italijani svojo Julijo Venecijo v mesecu, — Nemcem pa bode ostala zavest, da so govorili svojo besedo. (Ubogi Dobernig, za kaj vse mora skrbeti.)

Francosko.

Dne 15. t. m. se je vršilo zborovanje za imenovanje kandidata za predsedstvo republike. Udeleženo se ga je 633 parlamentarcev. Štetje je pokazalo, da je dobil Poincare 180, Pams 174, Dubost 107, Deschanel 83 in Ribot 52 glasov. Nadalje so še dobili Jean Buy 22, Delcasse 7, Torichon 4 glasove. Pichon, De Larocche in Vernet vsak po enega (svojega!). Prvič se je glasovalo ob dveh popoldne, drugič pa ob šestih. In tokrat je odstopil Dubost v prid Pamsu, Deschanel je kandidaturo umaknil, Ribot je pa izjavil, da sedaj ne kandidira, da si pa pridrži pravico za premislek. Pri poskusnem glasovanju je nato dobil Pams 253, a Poincare 273 glasov. Kakor vse kaže, se bodeta torej za predsedstvo resno borila poslednja dva, vendar pa presenečenja niso izključena. Poincare je, kakor že znano, ministrski predsednik, Pams pa minister za poljedelstvo.

Nova organizacija italijanskih katoličanov.

Ze leta sem imajo italijanski katoličani v svoji Unione populare svojo izborni organizacijo. Ta organizacija je tako napredovala in se tako razvila, da je bilo potrebno razširiti in spremeniti pravila. Nova pravila je sv. Oče že potrdil. Prejšnja Unione populare je bila ustanovljena po vzorcu nemških katoličanov, sedanja organizacija se pa giblje med organizacijo nemških katoličanov in francoskih dijeceznih družb. Prejšnja centralna organizacija se je delila v organizacije po župnijah in škofijah. Do sedaj je bilo v Italiji troje velikih uni: ljudska unija, gospodarska unija in volilna unija, ki je tvorila z organizacijo katoliške mladine in organizacijo katoliških žen italijansko katoliško akcijo.

Nalogo vseh teh treh uni je sedaj po pravilih prevzela na novo preustrojena Unione populare. Člen 2 te Unione populare pravi, da je njen namen, vzgojevati somišljenike za učitelje v verskih, meščanskih in socialnih zadevah. Udnina znaša mesečno 10 vin., ali enkrat za vselej 50 K. Dobrotniki plačujejo letno 5 K. Člen 4 teh pravil se bavi s trojno nalogo vodilnih organov, katerih naloga je, proučevati rešitev socialnih vprašanj po papeževem navodilu, jih razširjati ustmeno in pismeno in konečno urediti že obstoječe organizacije.

Nova Unione populare sestoji iz skupin po župnijah, po škofijah in iz predsedstva, kateremu je pridružen generalni sekretariat. Sekcije po škofijah so prideljene škofijam, katere vodi delegat, katerega izvolijo župnije za dobo treh let. Prezidi Unione populare tvorijo predsedniki škofijskih sekcij. Načelnik prezidija je zajedno generalni predsednik Unione populare, katerega imenuje za dobo treh let papež. Generalno tajništvo vdejsvuje program, ki ga je izdelalo predsedstvo. Vodijo ga osebe, ki jih imenuje predsedstvo in ki uživa popolno zaupanje sv. stolice. Naloga generalnega tajništva je, pospeševati javno mnenje v smislu socialnega poučevanja za obrambo interesov cerkve in oživiti verski čut.

Iz Hrvaškega.

„Riječke Novine“ izvejo iz dobro informiranega vira, da je vključ v znananju zagreškega uradnega lista toliko kakor gotovo, da bodo na Hrvaškem razpisane nove volitve. Rok za volitve še ni določen. A vendar nameravajo razpisati volitve še predno bo sklenjen v Londonu mir. Le v slučaju, če bi se poostiril zunanji položaj, bi se ta odredba nekoliko zakasnila.

Trgovski promet na Balkanu.

1. Bolgarija.

Po ljudskem štetju od dne 31. decembra 1905 je bilo tu 4,935.575 prebivalcev.

Uvoz tujih držav v kraljevino Bolgarijo je znašal leta 1908:

	(v frankih)
iz Avstrije	35,531.000
iz Nemčije	20,874.000
iz Anglije	23,202.000
iz Turčije	19,153.000

Nasprotno je pa znašal tega leta izvoz iz Bolgarije:

v Avstrijo	6,346.000
v Nemčijo	11,616.000
na Angleško	9,680.000
na Turško	33,482.000

Celokupni izvoz Bolgarije le leta 1908 je znašal 112,356.997 frankov, skupni uvoz pa 130,150.642 frankov. Največ izvažata Bolgarska žita. Leta 1908 je izvozila pšenice za 39,033.112, koruze za 13,860.686 in jaje za 7,2908.027 frankov. Samo v Švico se je 1. 1911 izvozilo iz Bolgarske za 5,000.000 frankov jajec. Važen izvozni predmet je tudi rožno olje, katerega se je leta 1908 izvozilo za 5,231.361 frankov.

Največ uvažata Bolgarija bombaževih izdelkov 4 in pol mil. frankov), očiščenega sladkorja (3,355.381 frankov) itd.

2. Srbija.

Po štetju iz leta 1905 je imela Srbija 2,688.025 prebivalcev.

L. 1906 je znašal ves uvoz v Srbijo 44,328.642 frankov, izvoz pa 71,604.098 frankov. Uvoz tujih držav v Srbijo je tega leta znašal:

iz Avstrije	22,206.498
iz Nemčije	9,632.722
iz Anglije	4,562.906

Izvozilo pa se je tega leta iz Srbije:

v Avstrijo za	30,032.477
v Nemčijo za	19,053.882
na Angleško za	65.560

Pripomniti je, da je srbski izvoz v Avstrijo v naslednjih letih zaradi carinske vojske zelo padel in se je še le lani povspel na prejšnjo višino.

Srbija izvažata največ žita (pšenice, koruze in pa ječmena: leta 1906 za 22,167.706 frankov, dalje kož (za 4,743.806 frankov), prašičev (za 7,927.510 frankov), govedi (za 1,762.000 frankov) in suhih češpelj (za 12,067.520 frankov).

3. Grška.

Prebivalstvo je po štetju iz leta 1907 znašalo: 2,631.952.

Izvoz Grške po podatkih za leto 1909: na Angleško za 25,385.350

v Avstro-Ogrsko za	10.265.054
v Nemčijo za	10.159.347
Uvozilo se je v letu 1909:	
iz Angleškega za	31.126.871
iz Rusije za	26.780.788
iz Avstro-Ogrske za	17.282.246
iz Nemčije za	12.282.123

4. Rumunija.

Prebivalstvo Rumunije je po štetju iz leta 1907 znašalo: 6.684.265.

Izvoz iz kraljevine Rumunije je leta 1909 znašal 465.056.619 frankov, uvoz pa 368.300.099 frankov.

Leta 1909 se je iz Rumunskega izvozilo

v Belgijo za	121.296.787
v Avstro-Ogrsko za	115.030.019
v Anglijo za	34.658.206
v Italijo za	33.998.007
na Nizozemsko za	49.491.209

Uvoz pa je znašal:

iz Nemčije	124.636.629
iz Avstro-Ogrske	85.786.333
iz Anglije	57.775.825

Pri blagu, ki se izvažja, zavzema prvo mesto žito, katerega se je leta 1909 izvozilo za 357.587.891 frankov, in petrolej, ki so ga izvozili v vrednosti za 36.268.546 frankov.

Raznoterosti.

Južna železnica. (Spremembe.) Na novo so bili sprejeti uradniški aspirantje: Likar Rudolf, Brežice; Moser Friderik, Laški trg; Mraz Gustav, Lebring. — Prestavljeni so bili: asistent Rok Habjan iz Mezőlombarða v Trbovlje; provizorični asistent Karel Brejnik iz Spodnjega Dravograda v Semmering; asistent Franc Hanzliček iz Ribnice-Breznega v Maribor; koroški kolodvor; aspirant Karel Regoršek iz Tramina v Ribnico-Brezno; provizorični asistent Jožef Hönigmann iz Slov. Bistrice v Bruck ob Muri; provizorični asistent Ivan Pipan iz Grobelnega v Slov. Bistrico; asistent Peter Schneider iz Vuhreda v Brunneck; asistent Karel Zavodny iz Spodnjega Dravograda v Lienz; uradniški aspirant Alojzij Lukanc iz Matarella v Spodnji Dravograd; asistent K. Span iz Brucka ob Muri v Donawitz; asistent Jožef Schnabl iz Lebringa na Pragersko; provizorični asistent Jože Cugmus iz Judendorfa v Tramin; asistent Rudolf Fistar iz Trbovelj v Matulje-Opatijo; aspir. Leopold Samonig iz Gossensassa v Trbovlje.

Nemški poslanci in deželni zbor. „Grazer Tagblatt“ piše: Pred zasедanjem štajerskega deželnega zbora. Dne 14. t. m. popoldne se je vršilo številno obiskano zborovanje kluba nemško-nacionalnih deželnih poslancev pod predsedstvom načelnika poslancev Reitterja. Načelnik se je najpoprej v toplih besedah spominal umrlega poslanca Erberja in je nato naznanil pristop novega uda poslanca dr. Tunnerja, kar se je vzelo na znanje. Po podrobnem poročilu načelnikovega namestnika poslanca dr. Hofmann plem. Wellenhofa o političnem položaju s posebnim ozirom na zadnja pogajanja glede delazmožnosti dež. zbora, ter o stanju vprašanja učiteljskih plač se je vršilo več ur trajajoče, temeljito posvetovanje, katerega so se udeležili poslanci dr. Kaan, Einspinner, dr. Negri, Ornig, Foest, Wolfbauer, Otter, Wastian, Stallner in Mosdorfer. Vobče so izrazili govorniki mnenje, da se mora radi obžalovanja vrednega stanja dežele v vprašanju učiteljskih plač skušati priti do delazmožnosti deželnega zbora. Tozadevni sklepi so bili enoglasno sprejeti in predsedniku se je poverila naloga, da jih izvrši.

Liberalna šala. V celjskem liberalnem taboru sami čutijo, da spada njihovo mesto, na katero so se postavili proti slovenski obstrukciji, pravzaprav nemškutarjem, in da ima v enakih slučajih vsaka slovenska stranka zavzeti k večjemu še bolj radikalno stališče, ki noče nič slišati o spravi. Slovenski liberalci pa danes ravno tako pobijajo boj slovenskih poslancev proti nemški hegemoniji, kakor Nemci in nemškutarji. Ker se to ne da zagovarjati z resnimi besedami, prišel je nek liberalci v „Slov. Narodu“ z bedastim poročilom, v katerem pripoveduje, kako so si liberalci, nemškutarji in Nemci razdelili med seboj mandate za prihodnje deželnozbornske volitve. Tudi z otročjimi dovtipi liberalci ne bodo zakrili svojega protinarodnega stališča, na katerem opravljajo nemškutarsko delo.

„Slovenci v štajerskem deželnem gospodarstvu“ je v zadnjem času postala stalna rubrika v nemških listih in stalna točka dnevnega reda nemških zborovanj. V torek, dne 14. t. m., se je v Gradcu vršilo zborovanje Volksbunda, na katerem je celjski poslanec dr. Negri poročal o gori navedeni brošuri poslanca dr. Benkoviča. „Grazer Tagblatt“ objavlja dobesedni govor dr. Negrija in njegove argumente zoper podatke v brošuri dr. Benkoviča; seveda se skuša ovreči neizpodbitne dokaze o tem, kako so Slovenci v deželnem proračunu prikrajšani, toda dr. Negri ima s tem malo sreče, ker številke prejasno govore. Ko bodo Nemci res kaj stvarnega povedali zoper podatke brošure, potem jim seveda odgovora ne ostane dolžni. Prepričani smo, da bodo dr. Negrijevi „dokazi“ naši liberalni stranki dobro došli in da bodo liberalni listi brezvestno ponatisnili te proti-argumente, mesto da bi se stvarno pečali s podatki brošure, in se uklonili neizprosni besedi števil. — Na razna

vprašanja javljamo, da se brošura še dobi v pisarni gospoda dr. Benkoviča v Celju, ako se kot prispevek za tisk in porto v znamkah priloži 60 vin.

Odbor duhovnikov lavantinskih. Glasilo („Slov. Narod“) tega „odbora“, o katerem smo že govorili, prinaša o svojih sobratih v Rajhenburgu to le prijazno pisano poročilo: „Ker naši klerikalci niso mogli ničesar drugega reči proti 'ustanovitvi' političnega društva „Kres“, sumničijo v „Slovenskem Gospodarju“ in „Slovencu“ posameznike, češ, da si hočejo delati pri novem društvu — denar. Ne, gospodje duhovniki, mi nismo taki kakor vi, ki nam nalagate k večjemu pokoro zastoj, vsak drug korak in vsako molitev pa vam moramo drago plačati in še beračite z vrečami na hrbtu okrog nas. Politično društvo ima svojega blagajnika, gospoda Ivana Zemljaka, ki denar shranjuje; o njegovi porabi bodo pa odločali odborniki, ki so sami domači in pošteni kmetje in obrtniki; ti se pa ne dajo sumničiti od pritepenih kaplanov, ki ne store za ljudstvo ničesar drugega, kakor da hujskajo in obrekujejo tiste, kateri takim črnim čukom gledajo na umazane prste.“ — Opozarjamo „odbor duhovnikov lavantinskih“, da mora tudi liberalna nesramnost imeti svoje meje.

„Roblek“ — dobrotnik cerkve, to je bilo glavno agitacijsko sredstvo liberalne stranke v volilnem boju v Savinjski dolini; liberalci so trdili, da je Roblek naklonjen za stavbo nove župne cerkve v Žalcu večjo svoto. Ta bajka je v zadnjem času razpadla v nič tekem pravde o tožbi, katero je savinjska posojilnica v Žalcu naperila zoper gospoda župnika žalskega na plačilo svote 20.000 K, katero je posojilnica po njeni trditvi posodila za stavbo cerkve. Tekom pravde se je izkazalo, da je Roblek za to posojilo samolastno prosil posojilnico, da se je ta svota po njegovem naročilu izplačala častitemu gospodu župniku kot blagajniku stavbenega odbora in da je župnik celo svoto porabil za stavbo cerkve in še iz svojega tudi mnogo žrtvoval. Roblek je pustil sebe predstavljati kot velikega cerkvenega dobrotnika, ko pa to ni nič pomagalo pri kandidaturi, dal je kot načelnik posojilnice 20.000 K iztožiti od gospoda župnika. Okrožna sodnija v Celju je posojilnici prisodila le polovico, to je 10.000 K, češ, da je za drugo polovico odgovoren Roblek, ker je skupno z gospodom župnikom to posojilo najel. Glasom razsodbe, katero je zastopnik dr. Benkovič te dni prejel, pa je višja deželna sodnija pri razpravi dne 3. t. m. spoznala, da se tožba posojilnice popolnoma odbije, češ, da župnik nikakor ni odgovoren za posojilo, katero je Roblek sam najel. S tem je Roblekova dobrotljivost v pravo luč postavljena in liberalna agitacija obsojena. Ker je po Roblekovem pričevanju dokazano, da posojilnica te svote ni darovala, ampak posodila za stavbo in ker je on edini to posojilo najel, zato bi bilo pravilno in pošteno, da bi on sedaj segel v žep in plačal stroške liberalne agitacije za njega.

Adrija, Adrija, to je nekako čarobno mamilo za vsakega prenapetega Nemca. Zlasti ne da Adrija miru celovškemu poslancu Dobernigu. Že parkrat smo imeli priliko pečati se s tem gospodom in njegovimi spisi, a zdi se, da ima kar celo vrsto spisov pripravljenih, katere potem razsipa po časopisih. Tako je prinesla graška „Tagespost“ zopet njegov članek: „Stališče Nemcev ob Adriji.“ Po mnenju poslanca Doberniga imajo Nemci ob Adriji in sploh na Primorskem jako odlično in tudi važno nalogo. Oni so nekaki posredovalci med Slovani in Lahi. Četudi jih je le malo po številu, a za državo so oni najvažnejši element, ki drži državno streho na svojih plečih. Taka samohvala se sicer sliši lepo na kakem shodu, ali pa v kakem celovškem „pirpajzelnu“, za resen političen članek pa to ni, ker ne odgovarja resničnim razmeram. Po statističnih podatkih, pravi poslanec Dobernig, je jasno, da Nemci niso številno odločilni za primorsko politiko, a njih kulturno stališče je velikanskega pomena z ozirom na plodno in živahno gospodarsko življenje ob morju. Zato priporoča poslanec Dobernig Nemcem v Trstu solidno in enotno nastopanje, katero jim bo v volilnih borbah med Italijani in Slovenci pomagalo do odločilnih korakov. Zato pa je tudi potrebno, da si zagotove na obeh straneh večje spoštovanje, kakor ga uživajo sedaj. Da si pa to svojo pozicijo še bolj zagotove, je potrebna narodna in konservativna politika, v gospodarskem oziru pa skrajna naprednost. Ta zadnji nauk bi tudi našim rojakom ne škodoval, kateri hočejo doseči svoj cilj ravno narobe. Iz vsega članka pa zveni zopet tista prepotenca nemškega naroda, ki se smatra, tudi če ga je po številu malo, vendar za nekakega voditelja cele države. Bismarckov duh je čutiti iz te ohole samozvesti. Vse drugače se je izrazil tirolski poslanec Schraffl, ki pravi, da je evidentno, da pri nas ne gre političen voziček več dalje, dokler ne nastopi nekaka osvoboditev, nekaka enakopravnost vseh avstrijskih narodov. Tega mnenja smo tudi mi in naj piše gosp. poslanec Dobernig o nemški vodilni politiki, kar mu je drago.

Slovensko čebelarско društvo za Spodnje-Štajersko naznanja svojim članom, da je Slovensko čebelarско društvo v Ljubljani zvišalo udnino na 3 K. Vsled tega moramo plačati za „čebelarja“ v Ljubljano 2.50 K za vsakega člana, in je bil naš odbor v zadnji seji primoran, s članarino tudi na 3 K poskočiti. Predsedniki in blagajniki naših podružnic blagovolijo ta slučaj našim članom tolmačiti in članarino za tekoče leto 1913 v znesku po 3 K pobrati. — Društveni odbor.

Nemški most do Adrije. Kako dosledno delajo Nemci na tem programu, nam poleg drugega pričuje dejstvo, da se za koroške nemške obmejne šole, ki imajo nalogo, potujčevati slovensko dečo in jo trgati iz naročja in okrilja matere slovenske, zanimajo tudi v Berlinu. Nemški Schulverein v Celovcu je dobil iz Berlina 250 mark kot darilo za obmejne koroške šole. Schulverein je obdaril sledeče šole: Sv. Jakob v Rožu, Železna kaplja, Prevalje, Trušnje, Dholicia in Sele. Slovenci na Koroškem, bodite zavedni in ne prodajajte sebe in svojih otrok požrešnemu nemškemu molohu.

Ogrska „kultura.“ Sedanji podpredsednik ogrske zbornice, Pavel pl. Beöthy, je imel kot notar v Czeji stanovanje s 14 sobami, konji velikega župana v Torontalu jedo oves iz zlatobroblih marmornih jasli. V občini Zolyom v kulturni deželi Ogrski so šole pod patronanco državne gozdarske domene. Res krasno se vzdiguje sredi smrekovega gozda lepi gozdarski urad in svež gozdni zrak napolnjuje razkošno stanovanje gozdarskega ravnatelja. Kako motijo to prelesto sliko borna šolska poslopja v komitatu. V Garamolaski poučuje v zatohli nezdravi sobi učitelj 187 otrok, v Vaczoku sedi in stoji v eni sobi 171 šolskih otrok, v Beneshazi poučuje en učitelj 193 otrok. V Mihalyteleku imajo šolsko sobo podprto z dvema lesenima brunoma, da ne pade strop otrokom na glavo. Konji, ki jedo iz marmornih jasli, šole, v katerih se vsak hip lahko podere strop otrokom na glavo, to je pristna ogrska kultura.

„Pohorje.“ V „Planinskem Vestniku“ je začel izhajati obsežni spis pokojnega šolskega svetnika Janeza Koprivnika o Pohorju. Pokojnik je bil sam sin tega zelenega gorovja.

„Biskup dr. Juraj Dobrila. Spomen-knjiga stogodišnjice njegova rođenja. Uredio: Msgr. Ante Kalac, prepošt v Pazinu. Tisak i naklada Tiskovnog društva v Pazinu.“ Tako se glasi naslovna stran knjige, ki smo jo ravnokar dobili v roke. Knjiga obsega na osmerki 334 strani. Njena bogata in raznovrstna vsebina se peča, kakor pove že naslov, skoro izključno z osebo nepozabnega škofa Dobrile. Prinaša o njem životopisne in druge črtice, ima več pesmi in je okrašena z lepimi slikami. Razun tega je v knjigi še tudi kratek esay o našem Slomšku iz peresa g. dr. Preglja. Knjigo, ki se naroča pri Tiskovnem društvu v Pazinu, prav toplo priporočamo. Stane 4 K.

Popravek. Gospod urednik! Vaš cenjeni list „Straža“ je prinesel dne 8. januarja t. l. notico, v kateri se opozarja čitatelje na ogrsko-slovenski koledar. Z ozirom na to notico Vam sporočam, da je koledar že razprodan in ga ni več dobiti. Prav je pa, da ste opozorili cenjene čitatelje na ogrsko-slovenski mesečnik „Nevtepeno poprijeta Devica Marija.“ Želeli bi bilo, če bi se oglasilo tudi onstran Mure kaj naročnikov na ta nabožni list. To se pa sedaj tem lažje stori, ker bo list odslej pisan v gajici. Naročniki bodo dobili tudi koledar prihodnjega leta zastoj. Naročiti se pa mora pri novem uredniku: Klekl Jož., plebanoš v Čerensovcih-Cserfeld, Zala megye, Ogrsko. Toliko v pojasnilo. S spoštovanjem Š. K.

Dr. Foerster pride na dunajsko vseučilišče. Iz Curiha poročajo, da bo znani pedagog dr. Friderik Viljem Foerster poklican na dunajsko vseučilišče za rednega profesorja pedagogike.

Doživljaj na Hrvaškem. Zagrebški listi poročajo: Te dni je prišel gostilničar Ivan C. v K., okr. Krško, v Zagreb, da tu nakupi turšice. V noči od nedelje na ponedeljek je šel v neko gostilno v Frakopanski ulici. Tam je bilo več žensk, katerim je plačal C. kuhano vino in jih naposled povabil, naj se peljejo z njim z izvoščekom na sprehod. V vozu je pa C. malo zaspal. Ko se je prebudil, ni bilo več žensk, pa tudi ne denarnice s 500 K. Policiji se je že posrečilo dobiti tatice, ki so: iz Zagreba izgnana Barica Kipčič iz Bistre, brezposelna Tonka Buharič in natakariča Nevenka Milečič.

Klobučarji imajo zlate čase. Vsled balkanskih dogodkov trgovina in obrt mnogo trpita. Edina obrt, kateri je bila balkanska vojska v sprospeh, je klobučarstvo. V Macedoniji, Skoplju, Solunu itd. je kupčija s klobuki jako oživela. Balkanski Slovani so zavrgli fes ter nosijo vsevprek le klobuke.

Jadranska banka v Trstu. V nedeljo, dne 12. t. m., se je vršil izredni občni zbor delničarjev Jadr. banke v Trstu. Zastopanih je bilo 13.130 delnic, ki so reprezentirale 1152 glasov. Zborovanje je otvoril v odsotnosti predsednika podpredsednik gospod dr. Gustav Gregorin in je pozdravil navzoče delničarje, ki so z nenavadno veliko udeležbo pokazali zanimanje za naš prepotrebni denarni zavod. Banka se lepo razvija.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od dne 13. decembra 1912 do dne 6. januarja 1913 darovali: 100 K: klub naprednih slovenskih akademikov v Celju; 40 K: dr. Ivan Zolger, ministerjalni svetnik v predsedstvu ministrskega sveta na Dunaju; po 20 K: dr. Ivan Pekolj, sodni svetnik v pokoju na Dunaju, dr. D. Treo, odvetnik v Gorici, Franc Dukič, dvorni svetnik na Dunaju, dr. F. Müller, odvetnik v Celovcu; po 10 K: Niko Lenček, notar v Škofjiloki, I. Oblak, trgovec na Vrhniki, dr. Anton Božič, odvetnik v Celju, dr. Fran Horvat, notar v Brežicah, Ferdinand Souvan, veletržec v Ljubljani, županstvo industrijskega kraja Ajdovščina, Oton Ploj, notar v Črnomlju, dr. Tomaž Horvat, odvetnik v Ptuj, dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Celju, Maks Pleteršnik, profesor v pokoju v

Ljubljani, Ignacij Supan, učitelj v Brežicah ob S., Anton Reich, direktor v Gradcu, Jakob Kogej, notar v Postojni, Prokop vitez Grasselli na Dunaju, dr. A. Lavš v Splitu, trdnja Uršič in Lipej v Brežicah; 6 K: dr. I. Žitnik, državni poslanec v Ljubljani; po 5 K: dr. Urban Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, A. Tavčar, profesor na realki, inženir Janez Rataj, oba v Ljubljani, Dora Klobovs, poštarica v Gorenjivasi, Matija Marinšek, notar v Trzinu, Anton Trstenjak v Ljubljani, Anton Traven v Jesenicah na Gorenjskem, Luka Lavtar, profesor v Mariboru, Norbert Zanier, veletržec v St. Pavlu pri Preboldu, Andrej Podhostnik, župnik na Rečici ob Savinji, H. Schreiner, ravnatelj v Mariboru, Josip Sitter, sodni svetnik v Brežicah, dr. Jakob Doljan, sodni svetnik v Postojni, F. Vidmar, okrajni sodnik v Boveu in dr. I. Reja, zdravnik v Bazovici p. T.; po 4 K: Ivan Murnik, ces. svetnik v Ljubljani, Ivan Grafenauer, prof. v Ljubljani, dr. Silvin Hrašovec, okrajni sodnik v Rudolfovcu; po 3 K: I. Omers, župnik v Sežani, dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Kamniku; po 2 K: Karl Planinšek, trgovec, Ivan Krulec, vadniški učitelj, F. Abulner, pristav mestne hranilnice, vsi v Ljubljani, Jož. Kržišnik, gimnazijski profesor v St. Vidu nad Ljubljano, dr. Fr. Kogej na Jesenicah na Gorenjskem; 1 K: Josip Meden, posestnik v Senožečah, Skupaj je 500 K. S toplo zahvalo za prejete darove združuje društveni odbor iskreno prošnjo, da se spomnijo visokošolskega dijaštva sredi zime še drugi dobrotniki in vpošljejo podpore na naslov blagajnika: Dr. St. Lapajne, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. ok., Bräunerstrasse 10.

Andrej Einspieler. Včeraj, dne 16. t. m., poteklo je 25 let, kar je legel k zemeljskemu počitku prezaslužni probuditelj in voditelj koroških Slovencev, — msgr. Andrej Einspieler, c. kr. realni profesor v p. Slava njegovemu spominu.

Še nikdar se ni zgodilo, da bi za srbske srečke iz leta 1888 bilo toliko zanimanja, kot ga je sedaj. Pravi vzrok tega zanimanja je težko dognati, gotovo pa je, da veliko privlačne sile leži v dejstvu, da stojimo pred velikim žrebanjem, pri katerem bo izžreban glavni dobiček čistih 100.000 frankov. Kdor hoče v srečnem slučaju obogateti, pri tem pa za srečko le malo izdati, za tega je ustvarjena srbska državna srečka iz leta 1888. Veliko več upanja do bogastva pa nudi seveda turška srečka s svojimi bogatimi glavnimi dobitki v znesku 1.800.000 frankov vsako leto. Turška srečka je dražja, a zato dragocenejša. Pravi računar bo prav gotovo izračunal, da je turška srečka najcenejša. „Slovenska Straža“ priporoča obe in sicer vsakemu ono, ki ustreza njegovim razmeram. Opozorjamo na današnji tozadevni oglas „Slovenske Straže.“

Za „Slovensko Stražo“ je nabral Longer Alf. 15.000 lepo urejenih obrabljenih poštinih znamk ter celo zbirko štanjola. Marljivemu nabiratelju hvala lepa!

Vinska letina na Spodnjem Štajerskem. V „Allgemeine Weinzeitung“ priobčuje dvorni svetnik Portele članek, v katerem se bavi z rezultati vinske letine leta 1912 na Avstrijskem. Na Štajerskem ceni pridelek leta 1912 na 397.000 hl, napram 402.706 hektolitrov leta 1911.

Štajersko.

Mariborske novice.

Slovensko gledališče. Po dolgem času gostuje zopet na našem odru režiser ljubljanskega gledališča gospod Boveh v burki „Vražji Rudi.“ Ta burka se je do sedaj igrala na vseh večjih odrih z najlepšim vspehom. Ker je gost iz prejšnjih letih dobro znan in tu vobče priljubljen, se nam obeta zopet enkrat mnogo zabave. Seveda nam bo tudi kako lepo zapel. Začetek predstave točno ob 8. uri zvečer. Ob tem času se vrata zapro. — Pripravlja se ljudska igra „Čarovnica pri jezeru“, v kateri gostuje gospa Danilova. Vprizori se dne 9. svečana. Tej sledi dne 23. svečana znamenita zgodovinska igra „Benhur“, ki bo celo nadkrilila igro „V znamenju križa“, na kar že danes opozarjamo slavno občinstvo.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: dr. A. Medved 10 K; Koser v Juršincih 2 K; klub akademikov v Celju kot pokrovitelj dijaške kuhinje v Mariboru 100 K; Hegar Micika 3 K; dr. Jožef Barle 20 K; g. Jurčič, nadžupnik in dekan, 10 K; nadžupnik Lenart 20 K; župnik Prešern 10 K; župnik Roškar 5 K; župnik Strakl 10 K; župnik Repolusk 4 K; župnik Zrnko 10 K; župnik V. Janžekovič 2 K; župnik Bratušek 5 K; nadžupnik in dekan Šalomon 10 K; župnik Lah 4 K; župnik Menhart 2 K; župnik Kolar 5 K; kaplan Trinkaus 5 K; župnik Vaclavik 5 K; župnik Šelih 20 K; župnik Merkuš 5 K; župnik Mikuš 5 K; kaplan Trinkaus 5 K; župnik Vaclavik 5 K; župnik Gorican 10 K; župnik Jožef Kranjc 2 K; župnik Plepčec 5 K; župnik Segula 3 K; župnik Ogrizek 3 K; župni urad Sv. Trojica v Slov. goricah 2 K; župnik Tišek 5 K; župnik Matija Zemljč 5 K; župnik Miha Sket 10 K; župnik Hauptman 5 K; župnik Gomilšek 5 K; župnik Zmazek 10 K; župnik Lom 1 K; vikar Simonič 5 K; župnik Čede 5 K; dijaška veselica mariborskih gimnazijcev v Slov. Bistrici 195 K; posojilnica v Makolah 150 K; J. Radanovič, posestnik v Kapelah, dve vreči krompirja. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

Studenci pri Mariboru. Mož ubil svojo pijančevanju vdano ženo. V noči od dne 15. na dne 16. t. m. je ubil delavca Janez Reiter v Studencih pri Mariboru svojo pijančevanju udano ženo Marijo Reiter. Janez Reiter, ki je veljal za pridnega in pametnega delavca, je dal svoji ženi tri krone za preselitev v drugo stanovanje. Žena je pa ta znesek pogнала po grlu in je ležala popolnoma pijana na tleh, ko je prišel mož ob 10. uri zvečer od dela domov. Mož pa ni imel niti večerje pripravljene, niti ni našel drugih reči v redu, kar ga je tako raztogotilo, da je ubil svojo ženo. Zjutraj ob 9. uri, ko se v stanovanju Reiterjevem ni nič ganilo, so vdrli sosede v sobo in so našli Reiterjevo ženo v krvi ubito na tleh. Reiter je bil v noči zginil, toda so ga v Dogašah že našli in aretirali.

„Slovenska Straža“ ima svoj običajni družinski večer v sredo, dne 22. t. m., pri gospodu Jožefu Kirbišu.

Studenci pri Mariboru. Kakor se splošno govori, kandidira naš dr. Jurič, sin slovenskega očeta, za nemško-nacionalnega župana naše vasi. Šanse pa bržčas ne stoji prav dobro, ker naši delavci in obrtniki ne morejo uvideti, da bi dobro vodil občinsko gospodarstvo mož, ki v mestu iz tožb kuje cekine. In vsled tega je gospod dr. Juritsch zelo nervozen. To priča dogodek: V nedeljo se je srečal naš delavec gospod Slamošek z ljubeznjivim gospodom doktorjem in ga je kot uljuden človek lepo slovenski pozdravil. To je Juritscha razburilo in zavrnil je v blaženi nemščini našega moža, da se ne pusti „štenkati.“ Gospod Slamošek mirno odgovori, da ne štenka, ampak samo pozdravlja. Ker nervozni doktor še vedno nekaj rentachi, mu reče Slamošek: „Pozdravil sem Vas lepo slovenski, ker drugače ne znam“ in jo krene svojo pot. Uljudni dr. Juritsch, ki tako vroče ljubi jezik svojega očeta, je ostal s svojo nervoznostjo sam. O čem je premišljeval, ne vemo, marsikdo bi se sramoval.

Celjske novice.

Naši liberalci z velikanskim hrepenenjem gledajo po ulicah, ali bi jih odkod pozdravila kaka nemška glava. In te odzdrave bi morali gledati, globoke, ponižne, v obrazom, na katerem je najslajši usmev razlit kakor prima-maslo na vročem krožniku. Vsa ta prijaznost ima politično ozadje. Sedaj Nemci zmerjajo dr. Benkoviča v vseh tonih radi njegove brošure o deželnem gospodarstvu. To priliko hočejo liberalci uporabiti, da se še bolj prikupijo našim Nemcem. Potem pa vi ošabneži in nevedneži v Mariboru vedno zmerjate, da naši liberalci niso nobeni politiki. Pa še kak!

Mestna požarna bramba se je za letos konstituirala. Da se ne bo mislilo, da so se pri nas narodnostne razmere v nemški prilog že kaj spremenile, evo imena funkcionarjev: Dergane, Jiha, Janič, Kosić, Planko, Bandek, Berna, Grad, Kulih, Ferjen.

Ptujске novice.

Naši liberalci se čutijo sedaj vesele, kajti celjsko liberalno vodstvo jim je zopet poslalo svojega eksponenta semkaj, da širi liberalizem po okolici. To je dr. Brunčko. Enkrat je že celo dr. Fermeveca izvabil na led. Treba je imeti novo ekspozituro pod strogo kontrolo in paziti, da ne bodo neizkušeni liberalni mladeniči dobili stika z našim ljudstvom. Kako dr. Brunčko deluje na različnih poljih, o tem danes ne bomo govorili. Le toliko povemo, da ni prvi in ne zadnji liberalni koncipient, ki je hotel tukaj strankariti, a mu je izpodletelo.

„Stajerc.“ Iz čisto zanesljivega vira izvemo, da ima „Stajerc“ zelo malo naročnikov, a da se ga tiska radi tega v mnogih iztisih, ker dobiva v ta namen od par nemških društev velike denarne podpore. Ti nenaročeni iztisi se potem delijo med ljudstvo. In kdor primerja naše liste z nemškutarskimi, prizna zadovoljno, da ne nudijo samo boljšega gradiva, ampak poročajo tudi obsežnejše nego nemškutarski in liberalni listi. Nam se zdi sveta dolžnost vsakega katoliškega Slovenca, da dela za razširjenje katoliško-narodnega časopisja v okolici. To je apostolsko in velenarodno delo. Popraviti moramo zamudo prejšnjih časov, ko se je v tem oziru veliko zanemarilo.

Lutomerske novice.

Ljutomer. Številka 4 „Straže“ je poročala o drzni tatvini treh krav pri tržanu Trnovcu. Ker so se poznale v snegu stopinje, so jim orožniki z lastnikom lahko sledili. Prišli so torej po sledih do viničarije stotnika Bitterla v Radomeščaku, kjer so res našli ukradene krave. Viničarka, katero so našli v slami skrito, je morala krave gnati v spremstvu orožnikov in lastnika nazaj na lice mesta. Moža in sina še niso našli, ker sta pobegnila najbrže na Ogrsko ali Hrvaško. — Nedavno so zasledili tatinsko druhal, broječo sedem oseb, v Desnjaku, ki je bila strah našega okraja že več časa. Med temi so celo posestniki. Je res prav žalostno, če se hočejo potom nepoštenosti preživeti.

Trboveljske novice.

Občni zbor. Kmečko bralno društvo v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 19. t. m., ob 3. uri popoldne, v Društvenem domu svoj redni občni zbor. Pre-skrbljeno je tudi za dobrega govornika. — Odbor.

Pozor na dinamitne patrone. Desetletni ljudsko-solski učenec Martin Eisl je našel dinamitno patrono.

Vzel je kamen in začel nabijati po dinamitni patroni, ki je eksplodirala. Dečku je odtrgalo vseh pet prstov na desni roki.

Drugi kraji.

Vurberg. Gospodarsko bralno in izobraževalno društvo naznanja, da priredi v nedeljo, dne 26. t. m., takoj popoldne po litanih gledališko predstavo v vurberškem gradu. Vprizorili bodo mladeniči prelepo igro: „Mojstra Križnika božični večer.“ Na sporedu so tudi lepe pesmi. Ker je igra krasne vsebine, se povabijo k obilni udeležbi domačini, kakor tudi sosedje. — Odbor.

Sv. Ana v Slov. goricah. Pri gospodu Krambergerju priredi bralno društvo (dekliška zveza) v nedeljo, dne 19. t. m., popoldne po večernicah, veselico z igro: „Kukavica modra ptica, ali boj za doto.“ Vstopnina je skromna: sedeži 40 vin., stojišča 30 v. Med igro in posameznimi točkami bodo svirali benediški tamburaši. Ker se bo spregovorilo tudi nekaj o nameravani šulfereinski šoli, se še prav posebno vabijo kmetje iz Ščavniške doline in Rožengrunda. Pridite!

Sv. Anton v Slov. goricah. Vojaško veteransko društvo pri Sv. Antonu v Slov. goricah priredi v nedeljo, dne 19. t. m., veselico in šaljivo tombolo v prostorih gospoda Rojsa. Svirala bode sloveča Koemotova godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za uboge bolane društvenike vojaškega veteranskega društva. K prav obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi pri gospodu Horvatu v nedeljo, dne 26. t. m., svojo običajno predpustno prireditev, na katero vabimo uljudno vse prijatelje in znance. Pridite številno!

Jarenina. Vendar so propadli naši nemški in nemškutarski prijatelji zadnji petek, dne 10. t. m., pri komisiji za novo šolo v Dobrenju. Cela zadeva bo torej za par let zopet zaspala; seveda mi ne smemo zaspiti. Žalostno pa je dovolj, da so nekateri slovenski možje, katerih imena za sedaj iz previdnosti še zamočimo, glasovali za nemški učni jezik. Na Pesnici pa se bo baje stavila šulfereinska šola že to leto.

Rogoznica pri Ptuj. Tukaj je umrl dne 14. t. m. obče spoštovani gostilničar in posestnik J. Treff. Rajni je bil blaga duša, mirnega značaja, dober katoličan in zvest pristaš S. K. Z. Večkrat previden s sv. zakramenti je ob navzočnosti duhovnika mirno v Gospodu zaspal. Svetila mu večna luč!

Hum. Za naše vojake na mejah je poslalo bojno društvo za Hum in okolico 10 K. V občini Hum je dal pobirati gospod župan. Nabral je stari veteran Peter Majcen 25 K 32 vin. Poslalo se je doneske na c. kr. vojno ministrstvo na Dunaj.

Ormož. Prostovoljna požarna bramba za ormoško okolico s sedežem na Hardeku pri Ormožu priredi v nedeljo, dne 19. t. m., zvečer, pri gospodu Ant. Skorčiču v Ormožu svojo zimsko veselico z veliko tombolo. Svira lastna pomnožena godba pod osebnim vodstvom kapelnika gospoda Dom. Serajnika II. Vabljeni so vsi častni člani, podporniki in prijatelji društva. Prispevki dobro došli. — Odbor.

Polzela. Slovenska šola je tudi letos priredila svojim učencem božičnico, pri kateri so bili obdarovani ubožnejši z obleko, premožnejši pa s pecivom, sladkarijami in drugim. Da se je letos božičnica lahko vršila, je pripomogel v prvi vrsti rajni Gregor Zajc, po domače Orgelbauer, ki se je v svoji oporoki velikodušno spomnil tudi ubogih slovenskih otrok. Vso delo je prevzel gospod Julij Žigan, trgovec, kateremu je rajni Zajc izročil kapital 400 K. Bodi mu na tem mestu izrečena javno najlepša hvala v imenu obdarovancev. Dalje je daroval gospod Peter Majdič, veletrgovec v Celju, 25 kilogramov fine moke, iz katere je napekla gospa Cimpermanova pecivo; razne potrebne prdatke so pa darovale polzelske gospodinje. Vsem, ki so na kakoršenkoli način pomagali pri letošnji božičnici, najlepša hvala! — Šolsko vodstvo.

Pišee. Izobraževalno društvo ima na svečnico svoj letni občni zbor. Po poročilu predsednika o društvenem stanju govori gospod dr. Veble iz Celja. Nato se vrši veselica in se vprizori igrokaz „Tri sestere.“ Vsi prijatelji zdrave zabave uljudno vabljeni. — Odbor.

Rečica. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah, v dvorani gospoda Jožefa Štiglicca veselico. Na vspredu je govor, ki ga ima gospod kaplan Fr. Hohnjec, petje in poučna gledališka igra: „Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta.“ Domačini in sosede ste prijazno vabljeni. — Odbor.

Gornja Radgona. Naša Mladeniška zveza ima svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m., popoldne po večernicah, v čitalnici. Mladeniči, pridite v obilnem številu!

Smartno v Rožni dolini. Kakor že nekaj let sem je tudi letos darovala slavna posojilnica v Vojniku znatno svoto 30 K v prid revnih šolarjev. Za ta velikodušni dar izreka omenjenemu zavodu najtoplejšo zahvalo šolsko vodstvo.

Petrovče. Igra „Naša kri“ se na željo občinstva ponovi v nedeljo, dne 19. t. m., ob 3. uri popoldne. Pričakujemo obile udeležbe. Ker so bili zadnjič radi občnega zbora društva „Gospodar“ v Žaleu zadržani vrli žalečani in Vrbljani, se nadejamo, da nas v nedeljo počaste.

Velenje. V nedeljo, dne 19. t. m., ob 3. uri popoldne, se vrši občni zbor konjerejske družbe pri gospodu Skaza (Špenk) v Velenju. Pri tej priliki bo gospod živinozdravnik Pirnat iz Slovenjgradca predaval o konjereji. Kmetje, pridite v obilnem številu na zborovanje!

Polzela. Poročil se je na Polzeli dne 15. t. m. gospod Jožef Vajncerl, tajnik Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško v Celovcu, z gospodično Marico Likeb iz Polzela. Bilo srečno!

Sv. Florijan ob Boču. Kmetijsko bralno društvo pri Sv. Florijanu ob Boču ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m., po večernicah, v bralni sobi. Pridite!

Oplotnica. (Tepež v gostilni.) V Kriechbaumovi gostilni v Oplotnici so dne 8. t. m. popivali fantje Fr. Gričnik, Alojzij Košir, Jožef Golob, Jurij Brglez in Alojzij Lubej. Ko so bili že precej natrkani, so se sprli zaradi nekega dekleta, nakar so bili s silo iztirani iz gostilne. Pred gostilno je pa dobil Lubej z nekim hodom tako močen udarec po roki, da mu je bila zlomljena roka. Gričnika, Koširja in Antona Kolarja so pa z noži tako zdelali, da se nahajajo vsi trije v smrtni nevarnosti. Konečno so se še obmetavali s kamenjem, pri čemer sta zadobila tudi Golob in Brglez težke poškodbe. Orožništvo je konečno napravilo pretepu konec. Fantje, bodite vendar že enkrat pametni!

Sv. Francišek na Stražah. V nedeljo, dne 12. t. m. smo se zopet skupaj zbrali na povabilo vodstva našega izobraževalnega društva, kjer so nas naši pridni in požrtvovalni fantje in dekleta razveselili s prekrasnimi igrami, kakor je na primer „Sv. Neža“, katere vloge so se v občno zadovoljnost rešile. Ne da bi enega ali drugega hvalili, vendar lahko smelo trdimo, da je nas kar očaral Simforijan (Trbovšek) z lepim nastopom in še lepšo opravo. O drugih niti ne govorimo, ker so vsi delali kakor za stavo. Tudi za smeh je bilo dobro preskrbljeno in so v ta namen še navrgli burko „Ne kliči vraga.“ Vsa čast pridnim igralcem. Z zadovoljnostjo smo se razšli in si zadržili, da se za gotovo zopet snidemo na ponavljanje dne 26. t. m.

Hrastnik. (Na lastni nož se nataknil.) Mizarska učenca Jožef Roter in Anton Kerkovič sta se v delavnici sprla. Roter se je nameraval zakaditi z odprtim nožem na Kerkoviča, a se mu je spodrnilo in je padel na lastni nož, ki se mu je zaril globoko med rebra. Težko poškodovanega so odvedli takoj v bolnišnico.

Mozirje. Cenjeni gospod urednik, zakaj neki tako dražite pred svetom naše mogočne liberalčke. V Vašem cenjenem listu štev. 150 ste objavili, da se bodo vršila različna predavanja z dvomljivim vspehom. Prostor predavanj bo deloma tudi sodna dvorana. V štev. 151 pa ste orisali zagovornika turškega generala. Da, zares, niste govorili neresnice: kakor se govori in piše, je bil primoran občinski redar, vložiti tožbo proti našemu kmečkemu zvezarju. Iztuhtali so kar dva paragrafa naenkrat, če se ne motim § 496 in § 312 k. z., so izročili državnemu pravdniku. Oh, kako polni veselja in radosti so čakali dan sodbe. Tožitelj je prvo tožbo že pred obravnavo umaknil, radi § 312 k. z. se je pa obravnava vršila dne 11. t. m. Pri obravnavi pa se je izkazalo, da ni bil noben prestopnik po § 312 k. z. in je bil obtoženec popolnoma oproščen. Oh ti „himlsakra“, to so bile kisle kumare, kaj ne? Poznal se je to na potezah tvojega obraza, in zagovornik turškega generala se je baje pridušil, da ne bo več zagovarjal Turke in ne umrval zamorce. Predavanje se je prekinilo. Išči ga.

Mozirje. V zadnji številki „Straže“ se bere, da ima izobraževalno društvo v Mozirju samo enega odbornika v trgu, veliko prijateljev pa v bližini. Danes omenimo samo eno prijateljico, kateri izkazuje društvo premalo časti. Ona gre vedno v Nazarje ali pa na Rečico, kadar društvo priredi igre ali slavnosti. Srečni časi, ko je zmiraj dvovprežen voz na razpolago. Ta „prijateljica“ je izobraževalno društvo primerjala stranišču. Mi ji svetujemo samo, da naj pometa pred svojim pragom, na ušesa ji pa povemo stari slovenski pregovor: Prezetenost se povsod spodtika in sramota se za njo pomika.

Rajhenburg. Ob novem letu je daroval velečenjeni gospod Ivan Ratej, gostilničar in posestnik v Rajhenburgu, našemu izobraževalnemu društvu 20 K, za kar mu izreka odbor srčno zahvalo. Želeti bi bilo, da bi ga posnemali vsi zavedni tržani in kmetje, ker le tedaj, če vsi z združenimi močmi podpiramo to prekoristno društvo, smemo upati, da dvignemo naše ljudstvo, zlasti pa mladino, do prave izobrazbe. Da se o društvenih zadevah natančneje pomenimo, vabimo vse člane in somišljenike našega Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva na občni zbor, ki se vrši v dvorani nove kaplanije po drugi sveti maši v nedeljo, dne 26. t. m. Dnevni red se objavi pravočasno. — Odbor.

Narodno gospodarstvo.

Pomnožene vloge v praških hranilnicah. Iz Prage se poroča, da je od novega leta sem vlaganje v tamošnje hranilnice tako naraslo, da se kaj takega še nikoli ne pomni. Samo v praško mestno hranilnico, za katero jamči mesto, je v enem samem dnevu prišlo 10.000 strank, ki so vložile denar. Reak pojav. Tudi nemški zavodi so dobili mnogo novih denar-

nih vlog. Zlato prihaja zopet na dan. Vse to so posledice tega, ker je minil strah pred vojno.

Petrolej postane dražji. Cela vrsta čistilnic petroleja je zvišala ceno za čiščenje od 34 K na 35 K 50 vin. Na Dunaju in v Gradcu je cena vsled prevajanja še nekaj višja. Zvišanje cene utemeljujejo, ker pravijo, da so poskočile cene surovemu olju. V Drohobyczu je bilo skoraj za vse zaključke surovega olja za februarjsko dobavo dovoljenih 8 K 5 vin., pri čemur se je kazalo precejšnje razpoloženje za nakupovanje. Že 25 let ni imelo surovo olje tako visoke cene. Vzrok je baje ta, da sedaj ne izvira več toliko olja, kakor poprej. Toda splošno se sluti, da so židi in Angleži v Galiciji namenoma omejevali in znižali količino pridobivanja olja, da bi dosegli višje cene, da bi zamogli na ta način uničiti državno tovarno za mineralno olje v Drohobyczu.

Avstrijske terjatve na Balkanu. Gospodarski listi poročajo, da imajo trgovci in obrtniki avstroogrske terjati na Balkanu okoli 70.000.000 K, in sicer 20 v Srbiji, 18 v Bolgariji, 8 v Grčiji, 2 v Črnigori in 22 v Turčiji.

Odredbe države, da se zabrani beg iz dežele v mesta. Kako rešiti vprašanje o sluzinčadi, ki je zadobilo vsled naraščajočega bega iz dežele v mesta, v tovarne in rudnike, že prav ostre oblike, je pač najvažnejši problem kmetijstva. O sredstvih, kako zabraniti, ali vsaj omejiti ali omiliti naraščujoč beg delavskih moči iz dežele, se je do sedaj že mnogo govorilo in pisalo, toda zastoj smo čakali, da bi tozadevno država kaj ukrenila. Na Pruskem so na prim. sedaj pričeli sistematično omejevati beg iz dežele. V novem pruskem državnem proračunu se nahaja zdaj prvokrat postojanka za posredovanje dela na kmetijah. V zvezi s to podporo stoji tudi pomnožitev mest za pravni pouk. Že sedaj je došla cela vrsta novih predlogov za dovoljenje državnih sredstev, tako, da bodo morali kmalu zvišati ta državni fond. Bistveno pospeševanje vseh teh odredb za omejitev bega iz dežele tvorijo določila ministrstva, ki omejujejo podelitev novih pravic za ustanovitev novih posredovalnic. Ker vse tišči v velika mesta in v tovarne, je ta nova odredba velikanskega pomena, ker mora vsak, kdor hoče zapustiti deželo in se podati v mesto ali v tovarno, doprinesiti dokaz, da na kmetijstvu ni dobil dela in zaslužka, kar se pa ne zgodi lahko. Želeti bi pa le bilo, da bi se tozadevno tudi še pri nas kaj ukrenilo.

Razgled po svetu.

Ameriški milijarderji — sorodniki. Ameriški zgodovinar dr. Jordan je izdal delo, v katerem dokazuje, da potekajo najznamenitejši možje Zedinjenih držav: Washington, Cleveland, Roosevelt in milijarderja Rockefeller in Morgan od ene in iste pramateri: Izabele de Vermandois. Ta žena je živela v XV. stoletju. Odlikovala se je z nenavadno inteligenco in ostrino duha, ter je vodila najznamenitejša trgovska podjetja. Pokopala je pet svojih mož, katerih zadnji je bil neki židovski brusilec dijamantov iz Nizozemskega. Doživela je 80 let.

Povodenj v Ameriki. Reka Ohio je preplavila vse otoke. 3000 oseb je moralo zapustiti domovanja. V okraju Evansville stoji voda več čevljev visoko. Mnogo živine je utonilo.

Velik požar v Aleksandriji. V Aleksandriji je pogorelo velikansko skladišče bombaža. Pogorelo je nad 1500 velikih svežnjev, ki so bili vredni nad en milijon kron.

Nesreča pri vojaški vaji. Iz Orzove poročajo, da so pri vaji tamošnjega oddelka strojnih pušk zadeli krogle tri vojake 8. honvednega polka. Vojak A. Belaj je obležal na mestu mrtev, dva njegova tovariša sta pa smrtnonevarno ranjena.

Tovarna eroplanov na Ogrskem. Ustanovila se je anonimna družba za izdelovanje eroplanov, in sicer v vojaške namene. Družba ima do sedaj 500.000 kron kapitala.

Mati in novorojenček skupaj krščena. Iz Leadville, Colorado, v Severni Ameriki poročajo: Tukaj se je pripetil res redek slučaj. Neki tukaj rojeni Slovak se je poročil pred enim letom z Amerikanko, ki ni bila katoliške vere. Pred kratkim mu je porodila sina in dne 8. decembra minulega leta je krstil v slovenski cerkvi župnik J. Perše mater in sina. To je res slučaj, ki se ne pripeti vsak dan.

Mlad morilec. V Szegedinu sta se sprla osemletna učenca Bedeny in Szego zaradi dveh vinarjev. Bedeny je potegnil med preprirom nož in do smrti zaklal svojega tovariša.

Ponesrečena zrakoplovca. Iz Londona poročajo, da sta padla dva zrakoplovca blizu Darforda v Temzo in utonila. Poskušala sta nov Wickersov letalni stroj, pri čemer je eksplodiral motor.

Svetovni rekord v skakanju si je priboril nek Amerikanec Jurij Horine z višino 203,8 cm (in brez deske), amerikanski dijak R. A. Gardner je skočil pa s pomočjo palice 398,77 cm visoko.

Kitajske grozovitosti. Katoliški misijonarji pišejo iz Haininga na Kitajskem sledeče: 39 gobavih oseb je že več let živelo v nekem gozdu, ki je pa več mil oddaljen od mesta. Ker so bili ti reveži v največji bedi, so se jih usmili katoliški patri ter so izposlovali od kitajske vlade, da so jim napravili iz lastnega streha in zavetje. To pa kitajskim oblastem ni bilo všeč. Na vežbališču pred mestom so izkopali velikansko jamo, in so pokrili tla z lesom, ki so ga po-

lili s petrolejem. Les so užgali na enem koncu ter nato s silo z bajoneti porinili nesrečneže v jamo, v kateri so pred očmi več tisočere množice na grozovit način zgoreli. Če je kdo zasledil gobavega, je dobil lepo nagrado. Nekega takega gobavega so ustrelili. Vlada je obdolžila gobave raznih hudodelstev, ne da bi bila doprinesla le najmanjšega dokaza. Oblasti se še celo bahajo s svojimi grozodejstvi. Res, žalostni so kraji, v katere še niso zasijali žarki krščanske ljubezni.

Jako prijazne razmere morajo vladati v južni Italiji, v mestu Palermo. Listi poročajo, da se je peljala neka modistinja s svojo služkinjo na kolodvor, namenjena na daljše kupčijsko potovanje. S seboj je imela baje 20.000 lir. Med vožnjo je na ulici napadlo pet banditov voz, povezali so obe ženski, pobrali denar in zbežali. Voznik se ni prav nič pobrigal, da bi kaj pomagal svoji potnici, ker je bil gotovo s tolovaji dogovorjen. Ravno tako tudi policija ni storila prav nikakih „hitrih“ korakov, kakor bi bilo to čisto ka, navadnega.

Organizacija abstinentov na Švedskem je narasla na 500.000 članov. Država podpira abstinenčno gibanje in sicer je dovolila za letošnje leto 200.870 K podpore. Od jes. dopolnilnih volitev šteje švedska prva zbornica 34 abstinentov med 150 poslanci, druga pa 128 med 230 poslanci. Na Švedskem je torej devetina prebivalstva abstinentov. Na Švedskem velja sicer splošno mnenje, da utegne preprečiti alkoholno zastrupljanje le popolna prepoved potom zakonodaje.

„Danke schön, Frau Wilhelm.“ V mesetecu Urville pri Metzu v Lotaringiji je obiskala nemška cesarica šolo. Dobro so znali. Pravi torej deklicam, da naj ji katera pove kako željo, da jih nagradi za njihovo pridnost. Ne upajo si, slednjič se ojunaci neka deklica in prosi: „Dovolite nam, gospa Viljem, da se učimo francosko. (Vlada ne dovoli učenja francoščine, primeroma pri nas slovenščino na Koroškem.) A sedaj je bila pa cesarica v zadregi: slednjič pravi, da se bo zgodilo po volji otrok. „Danke schön, Frau Wilhelm“, je odgovor. Od tedaj poučujejo tam tudi francoščino.

Svetovno premoženje v vrednostnih papirjih znaša po amerikanskem računu 110 do 150 milijonov dolarjev, od teh samo v Angliji, Franciji in Nemčiji polovica, 64.000.000.

N novejše

Kolektivna nota.

Velevlasti so se že zjedini radi kolektivne note, katero hočejo izročiti poslaniki skupno turški vladi v Carigradu. Izročile pa kolektivne note še niso. Zadnje poročilo iz Carigrada se glasi: Ker en poslanik še ni sprejel nikakih instrukcij, se ne ve, če se bo dalo danes (dne 16. t. m.) izročiti porti skupno noto.

Bolgarija in Rumunija.

Spor med Rumunijo in Bolgarijo se je ublažil. Pričela se je mirnejša faza in je upanje, da se bo še dal mirnim potom poravnati.

Balkanska zveza čaka na odgovor Turčije.

Vsled zavlačevanja od strani turških delegatov in vsled njihove trdovratnosti je zastopnike balkanskih držav konečno popustila potrpežljivost in so sklenili s Turčijo pretrgati pogajanja in začeti zopet z vojsko. Na prigovarjanje velesil so se odločili, da počakajo na odgovor Turčije velevlastem. Kakšen bo ta odgovor, se ne ve. Domnevanja so različna. Na Dunaju menijo, da ne bo povsem zadovoljiv, pa tudi ne odklonljiv.

Bolgarski kronski svet.

V Mustafi Paši se je vršil pod predsedstvom carja Ferdinanda bolgarski kronski svet, ki je sklenil, začeti znova z vojsko, če Turčija po demarchi poslanikov in po ultimatumu Balkanske zveze ne bo sklenila miru pod od Balkanske zveze predlaganimi pogoji.

Srbski vojni minister demisioniral.

Vojni minister polkovnik Bojović je demisioniral. Za njegovega naslednika je imenovan general Bozanović.

Odrin.

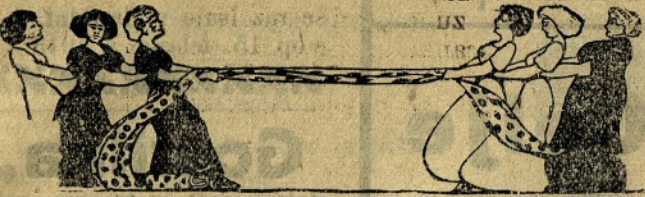
Sofija, dne 16. januarja: V dobro poučenih krogih se zagotavlja, da so se bolgarski car in oba princa povodom njihove navzočnosti pri velikem kronskem svetu v Svilenu prepričali, da je zdravstveno stanje bolgarskega vojaštva izborna. Za zopeten izbruh sovražnosti so se izvršile že vse predpriprave. Pričeti hočejo s splošnim in takojšnjim napadom na Odrin. V krogih, ki so Rusom prijazni, upajo, da bo nastop Rusije napram Turčiji energičen.

Francosko.

Danes se vrši v Versailles volitev novega predsednika francoske republike za dobo sedmih let. Kdo bo izvoljen, se ne ve. Včeraj se je vršilo tretje poskusno glasovanje, pri katerem je dobil Pams 325, Poincare 309 glasov. Izključena pa vendar niso presenečenja. V ospredje je stopil Delcasse in tudi Deschanelovo ime se ponavlja.

Listnica uredništva.

Z Menine: Dajte nas informirati o skrivnostnem spisu.

...ijboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki** v Celju št. 301.
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštnine prosto.

Slaščičarskega učenca

sprejme takoj v uk Em. Ilich, slaščičar v Mariboru, Gosposka ulica 38. 10

'Slov. Straža' Vam pravi: Ne pahnite od sebe sreče, ki se Vam ponuja!

Kupite srbsko državno srečko iz leta 1888 v izborni skupini treh srečk na 46 mesečnih obrokov po 3.25 K, še boljše pa v skupini štirih srečk na 46 mesečnih obrokov po K 5.50 z 11 žrebanji vsako leto! Srbska srečka sama zamore se dobiti na mesečne obroke po samo eno krono!

Glavni dobitki

100.000, 75.000 in 20.000 frankov vsako leto!

Ne prezrite, da se dne 1. februarja 1913 vrši žrebanje turških srečk z glavnimi dobitki po trikrat 400 tisoč in trikrat 200.000 frankov vsako leto! Turške srečke so prej kot slej najboljše in povsem varne srečke. Mesečni obrok K 4.75. Velika skupina s turško, srbsko in še dvema drugima srečkama na mesečne obroke po K 6.25.

Vse ponudene srečke morajo biti izžrebane!

Naročnina za vsak mesec izhajajoče slovensko poročilo o žrebanjih vseh važnejših srečk stane leto 2 K. — Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Zastoni **Važno za ženine in neveste!**

dobe gostilničari nov in dober **GRAMOFON**; zraven še tudi 15 dvojnih igralnih plošč in 1000 komadov iglic. Natančneje pojasnila daje Jos. Kütner, Maribor Koroška cesta 17. 2

Pozor ure!

Točna postrežba.
Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Velika zaloga ur, dragoceni, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Zaradi prezidave moram izprazniti prostore, prodam torej **vsa pohištva** nizko **pod lastno ceno**, kot elegantna **pohištva** za **spalne sobe** in **obednice**, elegantne **pisalne mize** itd. od najpriprostejše do najfinejše izpeljave. **Neverjetno poceni!**

Josip Kolarič, mizarski mojster
v Mariboru, Franc Jožefova cesta št. 9.

Voščene sveče!

Za Svečnico priporočam velečastiti duhovščini svojo bogato zalogo vseh vrst

voščenih sveč in voščenk,

kilogram po **4 krone**. Vzamem v plačilo tudi vosek, ki se je odcetil in odpadel od sveč in sicer kilogram po **2 kroni**. Razpošiljam zabojčke s tukaj plačano poštnino za vsako pošto in železniško postajo.

Da točno postrežem velečastiti duhovščini, imam v zalogi vse vrste **mili-sveč** in **namiznih sveč**. Se priporoča

Franjo Duchek, [poprej Jožef Dufek
svečar v Mariboru.

Golšča

se zamore v nekaterih dneh brez vsakih zdravil odstraniti. Zahtevajte naš prospekt ter priložite znamk za 20 vinarjev. »Paracelsus tovarna kemičnih predmetov, Sternberg«, Moravsko. 17

Liniment mazilo,

najboljše sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog. Cena 3 krone (tudi v znamkah). — Pošilja franko.

Mestna lekarna pri c. kr. „Orlu“ v Mariboru
Glavni trg lik rotovža. 181

TISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 MARIBOR

lastna hiša

ima najboljše stroje, črkostavne stroje z lastnim električnim obratom, najnovejše črke in moderne obroke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče reči kakor:

časnike, knjige, brošure, računske sklepe, zadružna in društvena pravila, nadalje za posojilniške, občinske, šolske, župnijske in druge urade uradne zavitke z natisom in glave pri pismih, kakor tudi za obrtnike in trgovce, krčmarje, društva in zasebnike: pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, jedilnike, vabila, plesne rede, vsprejemnice, zaročna naznanila in pisma, vizitnice in napisnice, plakate in naznanilne cedulje itd.

Diplome za častne občane in ude društev v primerni velikosti in olepšavi. Parte in žalostinke v najlepši opravi.

Vsa naročila se najhitreje in ceno izvršujejo.

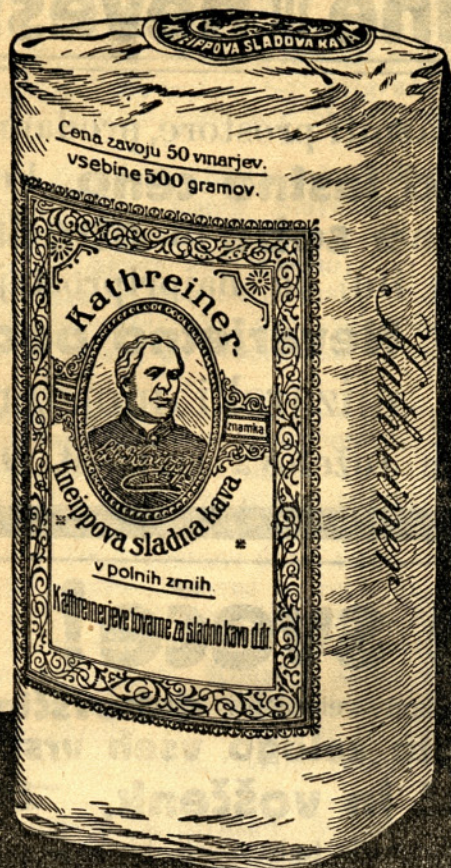
Prodajalnica tiskarne sv. Cirila

priporoča svojo bogato zalogo vseh tiskovin potrebnih za župne, šolske in občinske urade, za posojilnice, odvetnike, notarje, društva in zasebnike. Priporoča tudi pisalne potrebščine, kakor, črnilo, peresa, svinčniki, radirke, ravnila, tintnike itd. Raznovrstni papir, kancelijski, pisemski v zavitkih, kasetah, papir za sekirice (notni papir). — Trgovske knjige v raznih velikostih. Spominske knjige (Poesie). Knjige za slike (Photographie-Album) itd. — Istotako se priporočajo raznovrstni molitveniki kakor:

Venec pobožnih molitev in sv. pesmi, Sveto opravilo, Malo sv. opravilo, Hodi za Kristusom, Hoja za Marijo, Marija žalostna mati, Družbine ali Dekliške bukvice, Ključek nebeški, Prijatelj otroški, Večna molitev na čast presv. R. Telesu, Šmarnice jeruzalemskega romarja, Ordo providendi. Premišljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, Duhovni vrtec ali molitvenik za katol. mladež, Marija, mati dobrega sveta, Vrtec sv. devišstva itd. — V zalogi ima tudi raznovrstne druge knjige n. pr.: Katekizem o zakonu, Katoliška liturgika, Pobožni ministrant, Občna metafizika, Razlaga velikega katekizma, A. M. Slomška zbrani spisi, Obrednik za organiste, mali ročni Officium defunctorum, Sv. birma, Marijino življenje in druge. — Dobe se tudi križi, stenski, nikljasti leseni razne velikosti in cene. — Svetinjice iz aluminija, Srca Jez. in Mar., Naše ljube Gospé, Čistega Spočetja. Posebno se priporočajo svetinjice, ki se lahko nosijo namesto raznih škapulirjev, kakor tudi za Marijine družbe. Rožni venci, leseni in koščeni, kokus, biserni in srebrni po raznih cenah; tudi križci za rožne vence.

Državni
telefon
št. 113

Pošt.
hran. št.
25010

Vsaka razumna, varčna gospodinja uporablja samo to sladno kavo

Priporočam velečastiti duhovščini Voščene sveče naboljše kakovosti

katere lepo in štedljivo gorijo in ne kapljajo; isto-tako priporočam **mili-sveče** v vsaki obliki po najnižjih cenah. Pošiljatve franko.

S prošnjo do velečastite duhovščine za cenjena naročila, katere izvršim točno in v splošno zadovoljnost bileži in se priporoča

Franjo Gert, medicar in svečar
Maribor, Gosposka ulica.

Prečastitim cerkvenim predstojništvom,
ter slav. občinstvu priporočam svoj
atelir za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor **kipe, oltarje**
itd. iz lesa, kamna in mavca

Jvo Soč, kipar
Maribor, Reiserjeva ulica 26.

Trgovina s specerijskim blagom

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Solidna postrežba!

Ivan Ravnikar, Celje

Graška cesta št. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam **zanesljiva kaljiya semen** n. pr. **jamčen domačo** in nemško deteljo, peso rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena kakor tudi vrtna in cvetlična od trdke **Mauthner**.

Na drobno in na debelo!

Glavna zaloga vrvarskega blaga

Glavna zaloga suhih in olnat. barv

Franc Pleteršek

Maribor **Zaloga**
Koroška **pohištva**
cesta 10.

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Ne pozabite

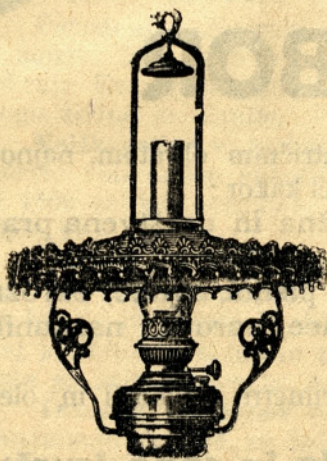
Prepričate se!

Volno, sukno (štoffe), cajge, modno perilno blago, preproge, odeje, koce, platno in vse manufakturno blago kupite najbolje in najceneje v domači trgovini

M. E. Šepec,
Maribor.

Grajski trg. 1083a Burgplatz.

Ne zamenjajte!

Edina štajerska narodna steklarska
Na debelo! trgovina Na drobno!

Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Na solidnejša in točna postrežba.

Služba organista in cerkvenika

se raz. isuje v Svecini. Nasop 15. februarja 1913.

XXXXXXXXXXXX

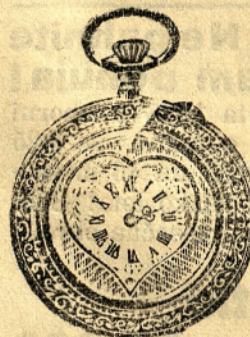
Gostilna,

dobro idoča, s trgovino vred na najpom. tnejšem kr ju v najbližji kolici mesta Celje, z vso gospodarsko opravo, hlevi, konji, voz vi, travniki itd. se tako proda zelo poceni, v-e skupaj za 32.000 kron. Kje, pove u, ravniš vo tega lista. 15

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna priporočana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dor.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vsled dobre in postene postrežbe.

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

Glavni zastop za

Spod. Štajersko

pri Franu Pograjc v Mariboru,
na voglu Blumengasse in Quergasse
zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove in premičnine ter — 2. proti prelomu zvonov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim!
Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in proti nezgodam za Nižavstrijsko deželno zavarovalnico. 43
Pojasnila daje goreji zastop.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica šte. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti tri mesečni odpovedi po 4 $\frac{3}{4}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo in poročstvo po 5 $\frac{3}{4}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvenzmi praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.